

Nr 53

*Bevillningsutskottets betänkande angående beräkning av bevil-
ningarna för budgetåret 1955/56, m. m., jämte i äm-
net väckta motioner.*

Jämlikt § 40 riksdagsordningen avgiver bevillningsutskottet härmed förslag till beräkning av de särskilda bevilningarnas belopp för budgetåret 1955/56 vid tillämpning av gällande eller vid innevarande års riksdag fastställda grunder.

På sätt framgår av det vid årets statsverksproposition fogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 4 januari 1955 (Bilaga 1 till statsverkspropositionen 1955: Inkomster å driftbudgeten) har chefen för finansdepartementet nämnda dag underställt Kungl. Maj:ts prövning finansplan och beräkning av inkomster å driftbudgeten för budgetåret 1955/56 jämte därmed sammanhängande frågor. Departementschefen har därvid anmält riksräkenskapsverkets skrivelse den 9 december 1954 med inkomstberäkning för nämnda budgetår.

I en den 29 april 1955 dagtecknad proposition nr 190 angående komplettering av riksstatsförslaget för budgetåret 1955/56, m. m., har Kungl. Maj:t framlagt förslag angående grunderna för uttagande av preliminär skatt för inkomst under samma budgetår m. m. Kungl. Maj:t har därvid föreslagit riksdagen bl. a. att besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för hela budgetåret 1955/56 med 110 procent av grundbeloppet.

Propositionen nr 190 har, såvitt angår berörda procenttal, hänvisats till bevillningsutskottet.

Till utskottets behandling har hänvisats följande i anledning av proposition nr 190 väckta motioner, nämligen

I) de likalydande motionerna I: 542 av herr *Ewerlöf* m. fl. och II: 672 av herr *Hjalmarson* m. fl., vari hemställt, att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 190 måtte, under uttalande av att en statlig budgetpolitik enligt i motionerna angivna riktlinjer bort och bör föras, besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall vad angår senare hälften av budgetåret 1955/56 ingå i preliminär skatt med 100 procent av grundbeloppet; samt

II) de likalydande motionerna I: 543 av herr *Ohlon* m. fl. och II: 673 av herr *Ohlin* m. fl., vari hemställt, att »riksdagen med ändring av Kungl. Maj:ts förslag i proposition nr 190 om en uttagningsprocent av 110 för hela budgetåret 1955/56 måtte besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall för se-

nare hälften av budgetåret 1955/56, d. v. s. från 1 januari 1956, sänkas till att utgå med 100 procent av grundbeloppet».

Till behandling i detta sammanhang har utskottet jämväl upptagit följande vid riksdagens början väckta motioner, nämligen

A) de likalydande motionerna I: 101 av herr *Ewerlöf* m. fl. och II: 132 av herr *Hjalmarson* m. fl., vari hemställts,
»att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

förordning om upphävande av förordningen den 26 juli 1947 (nr 581) om kvarlåtenskapsskatt

Härigenom förordnas, att förordningen den 26 juli 1947 om kvarlåtenskapsskatt (nr 581) skall upphöra att gälla med utgången av december månad 1955.»

B) de likalydande motionerna I: 102 av herr *Ohlon* m. fl. och II: 135 av herr *Ohlin* m. fl., vari hemställts, att riksdagen måtte besluta *dels* att kvarlåtenskapsskatten avskaffas från utgången av innevarande budgetår, *dels* att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning om en mindre höjning av arvslottbeskattningen enligt de riktlinjer som i motionerna angivits samt framläggande för riksdagen av de förslag utredningen kan föranleda;

C) de likalydande motionerna I: 148 av herr *Ewerlöf* m. fl. och II: 177 av herr *Hjalmarson* m. fl., vari hemställts,
»att riksdagen måtte antaga följande

1) *Förslag*

till

förordning angående ändrad lydelse av 5 § förordningen den 2 juni 1922 (nr 260) om automobilskatt

Härigenom förordnas, att 5 § förordningen den 2 juni 1922 om automobilskatt skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

5 §.

Skatt utgår — — — följande belopp:

a) för tvåhjulig — — — fyrtio kronor;

b) för tvåhjulig — — — sextio kronor;

c) för annan automobil med ringar av mjuk kautschuk:

för personautomobil *dels* grundavgift med etthundra kronor *dels* ock tjuuguåtta kronor för varje påbörjat tal av etthundra kilogram av automobilens tjänstevikt minskad med niohundra kilogram;

för lastautomobil *dels* grundavgift med etthundra kronor *dels* ock trettio-sju kronor för varje påbörjat tal av etthundra kilogram av automobilens tjänstevikt minskad med niohundra kilogram; samt

för omnibus dels grundavgift med etthundra kronor dels ock trettio tre kronor för varje påbörjat tal av etthundra kilogram av automobilens tjänstevikt minskad med niohundra kilogram;

d) för annan automobil, med ringar av annat ämne än mjuk kautschuk, med etthundra kronor för varje påbörjat tal av etthundra kilogram av automobilens tjänstevikt;

e) för släpvagn:

om totalvikten understiger ettusen kilogram, med åttio kronor;

om totalvikten uppgår till ettusen men icke ettusenfemhundra kilogram, med etthundrasextio kronor;

om totalvikten uppgår till ettusenfemhundra men icke tvåtusen kilogram, med tvåhundrafyrtio kronor;

om totalvikten uppgår till tvåtusen men icke tretusen kilogram, med trehundraatjugo kronor;

om totalvikten uppgår till tretusen men icke femtusen kilogram, med fyrahundra kronor;

om totalvikten uppgår till femtusen men icke åttatusen kilogram, med fyrahundraåttio kronor; samt

om totalvikten uppgår till åttatusen kilogram, med femhundrasextio kronor.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1956.

2) Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit

Härigenom förordnas, att 1 § förordningen den 3 maj 1929 om särskild skatt å bensin och motorsprit skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

1 §.

För bensin, som till riket införes eller här tillverkas, skall erläggas särskild skatt av trettioett öre för liter. Skatt skall — — — för liter.

I denna — — — såsom motorsprit.

För bensin — — — för liter.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1955.

3) Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av 3 § förordningen den 21 maj 1954 (nr 260) om brännoljeskatt

Härigenom förordnas, att 3 § förordningen om brännoljeskatt skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

3 §.

Brännoljeskatt utgår med tjugusex öre för liter.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1955.»

D) de likalydande motionerna I: 149 av herr *Ohlon* m. fl. och II: 184 av herr *Ohlin* m. fl., vari hemstälts, »att riksdagen måtte besluta,

a) sänka fordonsskatten till de skattesatser, som var gällande före den av 1954 års riksdag beslutade höjningen, att träda i kraft den 1 januari 1956;

b) sänka skatten å bensin med 1 öre per liter från och med den 1 juli 1955;

c) sänka skatten å motorbrännolja med 6 öre per liter ävenledes från och med den 1 juli 1955;

samt att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till erforderlig författningstext»; ävensom

E) de likalydande motionerna I: 352 av herr *Gustaf Elofsson* m. fl. samt II: 168 av herr *Persson* i Norrby m. fl., vari hemstälts, »att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning och förslag angående avskaffande av kvarlåtenskapsskatten och eventuellt, om så bedöms nödvändigt som kompensation härför, en skärpning av arvsskatten på större förmögenheter».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framförda yrkandena, får utskottet hänvisa till motionerna I: 101, I: 352, II: 135, II: 177, II: 184, II: 672 och II: 673.

Statsverkspropositionen

I det i statsverkspropositionen intagna förslaget till beräkning av inkomsterna å driftbudgeten under budgetåret 1955/56 är bevillningarna i överensstämmelse med departementschefens förslag beräknade till följande belopp:

	Kronor	Kronor
Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	4 840 000 000	
Kupongskatt	6 000 000	
Utskiftningsskatt och ersättningsskatt	1 000 000	
Fondskatt	1 000 000	
Skogsvårdsavgifter	7 800 000	
Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter	750 000	

	Kronor	Kronor
Arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskaps- skatt	70 000 000	
Lotterivinstskatt	48 000 000	
Omsättnings- och expeditionsstämplar m. m.	68 000 000	5 042 550 000
<hr/>		
Automobilskattemedel:		
Fordonskatt	280 000 000	
Bensinskatt	585 000 000	865 000 000
<hr/>		
Tullar och acciser:		
Tullmedel	500 000 000	
Varuskatt	210 000 000	
Införselavgift och accis å fettvaror m. m. . . .	54 000 000	
Skatt å kaffe	18 000 000	
Tobaksskatt	650 000 000	
Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandels- bolag	12 000 000	
Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandels- bolag	35 000 000	
Omsättnings- och utskänkningsskatt å sprit- drycker	820 000 000	
Omsättnings- och utskänkningsskatt å vin . .	50 000 000	
Maldrycksskatt	100 000 000	
Skatt å läskedrycker	42 000 000	
Statlig nöjesskatt	59 000 000	
Skatt å elektrisk kraft	36 000 000	2 586 000 000
Postverket (överskott)		20 000 000

Beträffande riksstatsförslagets inkomstsida och beräkningen av de särskilda inkomstitlarna har departementschefen i statsverkspropositionen lämnat följande redogörelse:

Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse. Riksräkenskapsverket har beträffande inkomstiteln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. verkställt beräkningar av inkomsterna för såväl budgetåret 1954/55 som 1955/56.

Ämbetsverket har därvid med utgångspunkt från taxeringsutfallet i fråga om verksamhetsåret 1953 haft att uppskatta inkomstutvecklingen under verksamhetsåren 1954 och 1955 samt under de första månaderna av år 1956. I fråga om skatteunderlagets utveckling gör riksräkenskapsverket följande antaganden, varvid särskilda kalkyler gjorts för å ena sidan fysiska personer och med dem likställda och å andra sidan aktiebolag.

Vad först gäller fysiska personer framhåller riksräkenskapsverket, att inkomst av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet, som representerar 4/5 av de fysiska personernas nettoinkomst, under verksamhetsåret 1953 sti-

git med 4,0 procent i jämförelse med nästföregående år. Möjligheterna att med tillfredsställande noggrannhet bedöma utvecklingen under år 1954 angives ännu vara starkt begränsade till följd av löne- och sysselsättningsstatistikens ofullständighet. Enligt socialstyrelsens kvartalsstatistik avseende industriarbetare, som dock endast täcker en mindre del av den totala lönesumman, låg i maj och augusti 1954 den genomsnittliga timförtjänsten för ifrågavarande arbetargrupper cirka 4 procent över 1953 års motsvarande siffror. Samtidigt registrerades en sysselsättningsökning på någon procent. Utvecklingen under återstoden av året anses kunna ha inneburit ytterligare någon uppgång av timförtjänst och sysselsättning. För vissa andra grupper anses en lönestegring av samma storleksordning sannolik, men för betydande grupper anställda torde utvecklingen ha varit mindre gynnsam. Enligt ämbetsverkets uppfattning får emellertid också vid bedömning av den sammanlagda lönesummans stegring hänsyn tagas till att sysselsättningen totalt sett sannolikt har stigit något och att icke oväsentliga överflyttningar av arbetskraft från låglöneyrken till bättre betalda yrken och näringsgrenar har skett. Ämbetsverket anser sig sammanfattningsvis kunna räkna med en ökning av den totala lönesumman med 5 à 6 procent. Vid uppskattningen av taxeringsutfallet har riksräkenskapsverket även räknat med att den effektivisering av preliminärskatteuppbörden vid korttidsanställning, som torde ha blivit följd av nya uppbördsbestämmelser från och med år 1954, också skall medföra en mera fullständig registrering av sådana inkomster vid taxeringen. Totalt sett finner riksräkenskapsverket en uppgång av inkomst av tjänst vid taxeringen 1955 med omkring 6 procent sannolik. Vid sin beräkning i mars 1954 räknade riksräkenskapsverket med 4 procent. Beträffande övriga förvärvskällor angives bristen på statistiskt material vara ännu mer utpräglad än beträffande löneinkomsterna. Riksräkenskapsverket räknar emellertid med en icke oväsentlig uppgång för inkomst av rörelse, medan för förvärvskällan inkomst av jordbruksfastighet icke förutses några mera betydande förändringar. Sammanfattningsvis pekar riksräkenskapsverkets kalkyler på en ökning av fysiska personers inkomster med omkring 6 procent.

I fråga om inkomstutvecklingen för fysiska personer under år 1955 framhåller riksräkenskapsverket, att antagandena givetvis nära sammanhänger med de allmänna förutsättningar beträffande den samhällsekonomiska utvecklingen, som riksräkenskapsverket ansett sig böra lägga till grund för beräkningen av statsverkets inkomster. De expansionstendenser, som för närvarande synes vara förhärskande i den svenska ekonomin, torde enligt ämbetsverket komma att sätta sin prägel även på utvecklingen under den närmaste framtiden. Inga tecken av någon betydelse på försvagning av vare sig investeringsbenägenheten inom näringslivet eller konsumenternas efterfrågan kan för närvarande skönjas. Hög sysselsättning och en stark strävan hos löntagarna inför år 1955 till förbättrade inkomster gör en fortgående konsumtionsstegring sannolik. Goda exportkonjunkturer och livlig inhemsk efterfrågan medför stigande investeringsvilja och stark efterfrågan på ar-

betskraft hos näringslivet. Även om de nuvarande tendenserna pekar på en fortgående stegring av inkomsterna, angives dock osäkerheten vara betydande både vad beträffar stegringstakten och varaktigheten i de nuvarande tendenserna.

När det gäller inkomst av tjänst konstaterar verket till en början, att på grund av en glidning uppåt av lönenivån och sysselsättningsökning under år 1954 lönenivån och sysselsättningen vid ingången av år 1955 bör något överstiga den för år 1954 genomsnittliga. Även under år 1955 torde med hänsyn till antagandena beträffande den allmänna konjunkturutvecklingen en viss sysselsättningsökning och löneglidning uppåt kunna förutsättas. Fortsättningsvis framhålls, att den ökning av lönesumman, som därutöver kan komma att bli en följd av årets avtalsrörelse, givetvis ännu icke låter sig överblickas. Med hänsyn till vad som är känt om utgångsläget för avtalsrörelsen synes det emellertid verket sannolikt, att lönesummans stegring under år 1955 blir större än under år 1954. Till detta antagande fogas dock reservationen, att utvecklingen givetvis kan komma att påverkas av nu oförutsebara faktorer. Såsom av ämbetsverket inledningsvis betonats, blir utvecklingen bl. a. starkt beroende av förhållandena på de internationella marknaderna. Riksräkenskapsverket framhåller, att en reservation för osäkerheten beträffande denna utveckling givetvis får större tyngd ju längre perspektivet utsträcker. Beträffande inkomstutvecklingen under år 1956 saknas sålunda enligt ämbetsverkets mening för närvarande skäl att anta annat än en mindre stegring av lönesumman i anslutning till en måttlig stegring av produktionen.

Beträffande fysiska personers inkomster av andra förvärvskällor än tjänst har riksräkenskapsverket ansett sig böra räkna med en uppgång under år 1955 för samtliga ifrågakvarande förvärvskällor. För år 1956 har gjorts motsvarande antagande som beträffande inkomst av tjänst.

Vad därefter beträffar aktiebolagens taxerade inkomster förelåg enligt ämbetsverket en uppgång under verksamhetsåret 1953 med drygt 13 procent. Stegringen kunde till väsentlig del återföras på förbättringen för verkstadsindustrin, den elektro-tekniska industrin, bruksföretagen, skogsindustrierna samt den kemisk-tekniska industrin. För samtliga dessa grupper torde år 1954 ha medfört en ytterligare förbättring. Även för åtskilliga andra branscher finnes enligt ämbetsverket anledning räkna med förbättrade resultat för år 1954. För gruvindustrin, som redovisade nedgång år 1953, torde utvecklingen under år 1954 ha inneburit ytterligare någon försämring. Sammanfattningsvis framhåller riksräkenskapsverket, att utvecklingen under år 1954 för bolagens del pekar på en förbättring av den redovisade nettoinkomsten vid 1955 års taxering. Med ledning av gjorda undersökningar samt vissa allmänna överväganden har riksräkenskapsverket funnit sig böra grunda sin beräkning på det antagandet, att det sammanlagda till statlig inkomstskatt taxerade beloppet för svenska aktiebolag vid 1955 års taxering skall komma att utvisa en stegring av samma storleksordning som vid 1954 års taxering.

Det understrykes fortsättningsvis, att ett bedömande av utvecklingen av aktiebolagens inkomster under år 1955 inrymmer stora osäkerhetsmoment. Då de nuvarande tendenserna dock pekar snarast på en viss ytterligare uppgång för sådana branscher som väger tungt i skattehänseende, har riksräkenskapsverket räknat med ytterligare någon stegring av bolagens sammanlagda inkomster vid 1956 års taxering, dock icke av samma storleksordning som vid 1955 års taxering. Härvid har i avvaktan på beslut om företagsbeskattningens framtida utformning förutsatts, att vid 1956 års taxering kommer att gälla samma regler för begränsning av rätten till fri avskrivning som vid 1955 års taxering.

Riksräkenskapsverket erinrar vidare om att på inkomsttiteln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. redovisas uppbörderna av de statsskatter, som skall slutligt redovisas på titeln, men därjämte även kommunalutskylder samt vissa andra skatter och avgifter, som uppbäres i samband med den allmänna skatteuppbörden. De statliga skatter och avgifter, vilka under budgetåren 1954/55 och 1955/56 skall slutligt redovisas på titeln, utgöres frånsett inflytande restantier av äldre skatter av statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt samt folkpensionsavgifter. Till och med budgetåret 1953/54 redovisades folkpensionsavgifterna på en särskild inkomsttitel i riksstaten, till vilken titel omfördes ett beräknat belopp från inkomstskatttiteln i samband med bokslutet. Sådan omföring skall icke längre ske. I och med att den allmänna sjukförsäkringen träder i kraft den 1 januari 1955 kommer att över inkomstskatttiteln även passera till försäkringen hänförliga avgifter och arbetsgivarbidrag. Till titeln kommer under budgetåret 1954/55 vidare att återföras medel från fonden för reglering av utbetalningarna av kommunalskattemedel.

Vid uppskattningen av bruttoinkomsterna på titeln har ämbetsverket viss ledning av den inom verket förda uppbördsstatistiken. Med hjälp av nämnda statistik har verket kunnat följa uppbörden till och med skatteterminen i september 1954. På grundval av nämnda material och under de gjorda antagandena angående inkomstutvecklingen beräknar riksräkenskapsverket uppbörden av preliminärskatt på följande sätt.

Beträffande den preliminära A-skatten utgår ämbetsverket från att denna skatt med hänsyn till sin karaktär av egentlig källskatt kommer att nära följa löneinkomstens förändringar. Det förutsättes, att den statliga inkomstskatten under hela budgetåret 1955/56 utgår med oförändrad uttagningsprocent, d. v. s. 110 procent. Därtill skall beaktas, att de nya sjukförsäkringsavgifterna från den 1 januari 1955 kommer att stegra källskatteinkomsterna, medan å andra sidan en mindre sänkning av den kommunala utdebiteringen — enligt preliminära uppgifter med 13 öre per skattekrona från den under år 1954 gällande medelutdebiteringen av 12,39 — i någon mån verkar i motsatt riktning. Det beräknas, att som preliminär A-skatt skall inflyta sjukförsäkringsavgifter med 110 miljoner kronor under budgetåret 1954/55 och 370 miljoner kronor under budgetåret 1955/56. Vidare erinras om att i A-skatteuppbörden kan komma att ingå mindre belopp preliminärt

erlagd garantiskatt för fastighet. Ämbetsverket uttalar sammanfattningsvis, att betalningarna av preliminär A-skatt under uppbördsåret 1955—56 och de första terminerna av uppbördsåret 1956—57 kan väntas stiga betydligt utöver nivån under innevarande uppbördsår.

Vad angår uppbörden av preliminär B-skatt under uppbördsåret 1955—56 och de två terminer av uppbördsåret 1956—57, som faller inom budgetåret 1955/56, framhålles att den normalt, d. v. s. utan ledning av särskild preliminärdeklaration, debiterade preliminärskatten i det enskilda fallet kan komma att betydligt avvika från vad som väntas bli påfört som slutlig skatt. Totalt sett har riksräkenskapsverket emellertid ansett sig böra förutsätta en i jämförelse med innevarande uppbördsår stegrad uppbörd av preliminär B-skatt under de ordinarie uppbördsterminerna under uppbördsåren 1955—56 och 1956—57. Det erinras vidare om att bestämmelserna om ränta på kvarstående skatt numera också föranleder, att den preliminära skatten i varje fall för bolag blir förhållandevis nära anpassad till den slutliga skatten genom att fyllnadsinbetalningar av preliminärskatt verkställes efter uppbördsårets utgång. Under våren 1953 och våren 1954 inflöt fyllnadsinbetalningar av preliminärskatt med resp. 390 och 575 miljoner kronor. Med utgångspunkt från ämbetsverkets antaganden om vad som kommer att påföras de skattskyldiga i slutlig skatt vid 1955 års taxering räknas med ett betydande utrymme för fyllnadsinbetalningar, och väsentliga belopp antages komma att inflyta under våren 1955 i form av sådana betalningar. Även under våren 1956 väntas inflyta betydande belopp som fyllnadsinbetalning, till en del föranledda av fastighetsägares önskan att undgå kvarstående skatt som följd av fastighetsinnehav.

Sammanfattningsvis har riksräkenskapsverket ansett sig böra uppskatta under budgetåren 1954/55 och 1955/56 totalt inflytande preliminär A- och B-skatt, inklusive fyllnadsinbetalningar av preliminärskatt, till cirka 7 730 resp. 8 910 miljoner kronor. Härav har antagits ingå preliminärt erlagda sjukförsäkringsavgifter till 110 resp. 380 miljoner kronor samt under det senare budgetåret preliminärt inbetalad garantiskatt med 200 miljoner kronor. I vilken utsträckning garantiskatten kommer att erläggas preliminärt anges dock vara synnerligen svårt att förutse. Även i övrigt understrykes, att de angivna beloppen är osäkra inom vida marginaler både med hänsyn till ovissheten beträffande skatteunderlagets utveckling och möjligheten för en del skattskyldiga att i viss utsträckning välja tidpunkten för skatternas erläggande.

Riksräkenskapsverket framhåller vidare, att på grundval av 1953 års taxering ett belopp av i runt tal 975 miljoner kronor påfördes de skattskyldiga såsom kvarstående skatt, medan ett belopp av 434 miljoner kronor skulle återbetalas som överskjutande skatt. Räntan på den kvarstående skatten uppgick till 16 miljoner kronor. Enligt av ämbetsverket från länsstyrelserna infordrade uppgifter uppgår den kvarstående skatten på grund av 1954 års taxering till i runt tal 710 miljoner kronor, medan återbetalningarna kan beräknas till omkring 590 miljoner kronor. Räntan på den

kvarstående skatten uppgår till 13 miljoner kronor. Saldot mellan kvarstående och överskjutande skatt, nettokvarskatten, har sålunda från 1953 års till 1954 års taxering gått ner från omkring 540 miljoner kronor till 120 miljoner kronor, vilken nedgång angives falla helt på fysiska personer. Den starka nedgången av nettokvarskatten för fysiska personer anses till stor del vara ett resultat av omlagda källskattetabeller. Den kvarstående skatt, som kan komma att påföras på grundval av 1955 års taxering, finner riksräkenskapsverket sannolikt komma att bli av samma storleksordning som vid 1954 års taxering. Vid beräkningen av de belopp kvarstående skatt, som kommer att inflyta under budgetåren 1954/55 och 1955/56, har riksräkenskapsverket tagit hänsyn till att en mindre del av de påförda beloppen icke inflyter i rätt tid under uppördsterminerna utan blir restförd. Den inflytande kvarstående skatten uppskattas till 610 å 620 miljoner kronor för vardera budgetåret.

Till inkomsterna på titeln skall för budgetåret 1954/55 läggas den enligt 1954 års fastighetstaxering utgående fastighetsskatten. Den beräknas inflyta med cirka 300 miljoner kronor. Under budgetåret 1955/56 kommer bortsett från restantier icke att inflyta fastighetsskatt enligt den gamla ordningen.

Vidare har riksräkenskapsverket förutsatt, att de bidrag och avgifter från s. k. större arbetsgivare till den allmänna sjuk- och moderskapsförsäkringen respektive yrkesskadeförsäkringen, som kommer att inflyta till riksförsäkringsanstalten, skall redovisas över inkomstskattetiteln. Med ledning av uppgifter, som lämnats av riksförsäkringsanstalten, har avgifter till yrkesskadeförsäkringen beräknats inflyta med 40 miljoner kronor under innevarande och 37 miljoner kronor under nästföljande budgetår. Häri ingår även avgifter enligt den hittills gällande olycksfallsförsäkringen. Bidrag från större arbetsgivare till sjuk- och moderskapsförsäkringen ävensom vissa mindre belopp i form av byggnadsforskningsavgift har beräknats inflyta under budgetåret 1954/55 med cirka 65 miljoner kronor och under budgetåret 1955/56 med cirka 190 miljoner kronor. I sistnämnda belopp har medräknats statens arbetsgivarbidrag för år 1955, vilket uppskattningsvis beräknas uppgå till 30 miljoner kronor, varav hälften på affärsverken.

Inflytande restantier, tillkommande skatt samt övriga inkomster, nämligen skogsvårdsavgifter och annuiteter, beräknas uppgå till 200 resp. 205 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverkets beräkningar har lett till resultatet, att bruttoinkomsterna på förevarande riksstatstitel kommer att uppgå för budgetåret 1954/55 till 8 950 miljoner kronor och för budgetåret 1955/56 till 9 955 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket erinrar vidare om att utöver de för budgetåret 1954/55 beräknade inkomsterna skall till titeln även återföras från fonden för reglering av utbetalningarna av kommunalskattemedel ett belopp av 300 miljoner kronor, utgörande återstoden av de medel på sammanlagt 900 miljoner kronor, som avsattes till fonden under budgetåren 1951/52 och 1952/53 och av vilka sammanlagt 600 miljoner kronor återfördes under budgetåren 1952/53 och 1953/54. För återföring under budgetåret 1955/56 finnes inga belopp avsatta.

Beträffande utgifterna på titeln har riksräkenskapsverket anfört följande.

Utbetalningarna av kommunalskattemedel bestämmas i huvudsak av tre faktorer, förskottet på den kommunala inkomstskatten, den debiterade fastighetsskatten samt slutavräkningen på det två år tidigare uppburna förskottet på den kommunala inkomstskatten. Beträffande utbetalningarna under budgetåret 1954/55 är dessa kända för första hälften av budgetåret. För senare hälften av samma budgetår blir de beroende av storleken av kommunernas fordran för kalenderåret 1955. Med ledning av uppgifter om den beskattningsbara inkomstens storlek och om den kommunala utdebiteringen har riksräkenskapsverket beräknat utbetalningarna av förskott på kommunal inkomstskatt under kalenderåret 1955 till 2 850 miljoner kronor. Utbetalningarna av fastighetsskatt har för samma kalenderår uppskattats till 300 miljoner kronor. Slutavräkningen på det under kalenderåret 1953 utbetalade förskottet på kommunal inkomstskatt har med hänsyn till det kommunala inkomstskatteunderlagets ökning från 1952 års till 1954 års taxering beräknats till omkring 470 miljoner kronor. Sammanlagt kan sålunda utbetalningarna under kalenderåret 1955 beräknas till omkring 3 620 miljoner kronor. Hälften av detta belopp skall utbetalas under senare hälften av budgetåret 1954/55. Enligt dessa beräkningar kan riksstatstiteln alltså antagas komma att under budgetåret 1954/55 belastas med utbetalningar till kommunerna med ett belopp av omkring 3 850 miljoner kronor.

Motsvarande utbetalningar under budgetåret 1955/56 skulle enligt de refererade beräkningarna för budgetårets första hälft uppgå till omkring 1 810 miljoner kronor. För senare hälften av samma budgetår har de med utgångspunkt från den antagna inkomstutvecklingen under år 1954 samt under förutsättning av en kommunal utdebitering av samma höjd som under år 1954 beräknats till omkring 1 920 miljoner kronor. Härvid har riksräkenskapsverket tagit hänsyn till att enligt särskilda bestämmelser det under år 1956 utbetalade förskottet skall baseras på ett skatteunderlag, som även innefattar ett med utgångspunkt från 1955 års fastighetstaxering beräknat garanti-belopp för fastighet. Statens utbetalningar av kommunalskattemedel under budgetåret 1955/56 har sålunda av ämbetsverket beräknats komma att uppgå till 3 730 miljoner kronor.

Utbetalningarna från titeln av överskjutande preliminärskatt har av riksräkenskapsverket beräknats till 590 miljoner kronor under budgetåret 1954/55 och till omkring 600 miljoner kronor under budgetåret 1955/56. Övriga restitutioner har för båda budgetåren antagits komma att belasta titeln med 50 miljoner kronor.

Som utgifter på titeln har riksräkenskapsverket även upptagit de avgifter och bidrag från större arbetsgivare till yrkesskade- (olycksfalls-) försäkringen resp. sjuk- och moderskapsförsäkringarna, som verket ansett skola redovisas på titeln och som upptagits bland de beräknade inkomsterna.

Riksräkenskapsverket har vidare framhållit, att förskott skall utgå till sjukvårdskassorna på dem tillkommande statsbidrag, arbetsgivarbidrag och sjukförsäkringsavgifter. Förskotten är avsedda att utgå med så stora belopp, att

kassornas löpande behov av rörelsemedel fylles. I den mån behovet icke täckes på annat sätt, äger riksförsäkringsanstalten att disponera inkomstskatttiteln för ändamålet. Riksräkenskapsverket har beräknat behovet av förskott från inkomstskatttiteln, utöver tillgängliga arbetsgivarbidrag, till 225 resp. 395 miljoner kronor under innevarande och nästföljande budgetår. Ämbetsverket har därvid räknat med att riksförsäkringsanstalten under budgetåret 1955/56 skall kunna tillgodoföra sig det på statsverket, inklusive de affärsdrivande verken, belöpande arbetsgivarbidraget för år 1955, beräknat till cirka 30 miljoner kronor.

Omföringar av utskiftnings- och ersättningskatt, olycksfallsförsäkringsavgifter, skogsvårdsavgifter, annuiteter m. m. har antagits komma att belasta titeln med omkring 35 resp. 40 miljoner kronor under de båda budgetåren.

Enligt riksräkenskapsverkets beräkningar skulle sålunda titelns utgifter kunna beräknas till för budgetåret 1954/55 4 855 miljoner kronor samt för budgetåret 1955/56 5 040 miljoner kronor.

Med starkt understrykande av ovissheten i de gjorda antagandena om inkomstutvecklingen m. fl. på skatttitelns utfall inverkan omständigheter har riksräkenskapsverket uppskattat de behållna inkomsterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. för budgetåret 1954/55 till avrundat 4 400 miljoner kronor och för budgetåret 1955/56 till avrundat 4 900 miljoner kronor. Såsom tidigare nämnts beräknas 350 miljoner kronor av de för budgetåret 1955/56 upptagna inkomsterna motsvara kommunalskattemedel, som riksräkenskapsverket förutsatt skola reserveras på budgetjämningsfonden för kommande utbetalningar till kommunerna. Jag kommer i det följande att närmare redogöra för ämbetsverkets förslag i denna fråga.

Inkomsten av *k u p o n g s k a t t*, som av överståthållarämbetet beräknats till 4,5 miljoner kronor för nästa budgetår, har av riksräkenskapsverket upptagits till 6 miljoner kronor eller samma belopp som i gällande rikstat.

Inkomsttiteln *u t s k i f t n i n g s s k a t t* och *e r s ä t t n i n g s s k a t t* har ämbetsverket för budgetåret 1955/56 beräknat till oförändrat 1 miljon kronor.

Riksräkenskapsverket har vidare föreslagit, att i riksstaten för budgetåret 1955/56 uppföres en ny inkomsttitel, benämnd *f o n d s k a t t*. Ämbetsverket har hänvisat till att enligt beslut av 1954 års riksdag skall uttagas en särskild fondskatt av engångsnatur på ansamlade vinstmedel hos vissa familjebolag. Enligt ämbetsverket saknas underlag för en säker bedömning av storleken av den fondskatt, som kommer att påföras enligt 1955 års taxering. Det anses dock kunna tagas för givet, att huvuddelen av det belopp, som förfaller till betalning under år 1956, kommer att inflyta först efter utgången av budgetåret 1955/56. Då å andra sidan skatten till någon mindre del kan komma att erläggas tidigare, har det syntts riksräkenskapsverket lämpligast att redan i riksstaten för budgetåret 1955/56 upptaga ett beräknat inkomstbelopp avseende fondskatt. Riksräkenskapsverket har föreslagit, att

inkomsterna på den nya inkomstiteln för budgetåret 1955/56 beräknas till 1 miljon kronor.

Inkomsten å titeln skogsvårdsavgifter — — — har riksräkenskapsverket upptagit — — — med oförändrat belopp eller 7,8 miljoner kronor.

I fråga om inkomstiteln bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, som i gällande riksstat uppförts med 650 000 kronor, har riksräkenskapsverket beräknat inkomsterna för vart och ett av budgetåren 1954/55 och 1955/56 till 750 000 kronor.

Generalpoststyrelsen har beräknat inkomsterna av arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt för innevarande budgetår till 67 miljoner kronor. Intäkterna för budgetåret 1955/56 bör enligt styrelsens uppfattning beräknas till högst 70 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna under ifrågavarande inkomstitel till 70 miljoner kronor för budgetåret 1954/55 eller till samma belopp som i gällande riksstat samt föreslår, att titeln för budgetåret 1955/56 uppföres med likaledes 70 miljoner kronor.

Lotterivinstskatten, som för budgetåret 1953/54 uppgått till cirka 43 miljoner kronor och för det löpande budgetåret av generalpoststyrelsen beräknas inflyta med i runt tal 45 miljoner kronor, har av riksräkenskapsverket för budgetåret 1954/55 beräknats till 47 miljoner kronor. För budgetåret 1955/56 föreslår ämbetsverket, att titeln uppföres med 48 miljoner kronor, innebärande en höjning i förhållande till gällande riksstat med 3 miljoner kronor.

Inkomsterna under titeln omsättnings- och expeditionsstämplor m. m., som i gällande riksstat upptagits med 62 miljoner kronor, beräknas av riksräkenskapsverket, med hänsyn till den ökning av inkomsterna som föreligger under de fem första månaderna av innevarande budgetår jämfört med motsvarande tid föregående budgetår, till 68 miljoner kronor. För budgetåret 1955/56 förordar riksräkenskapsverket, att inkomstiteln upptages med samma belopp eller 68 miljoner kronor.

Automobilskattemedel. I gällande riksstat har intäkterna av fordonsskatten och bensinskatten upptagits till 245 resp. 495 miljoner kronor. Med utgångspunkt från en fortsatt stark tillväxt av fordonbeståndet har riksräkenskapsverket beräknat fordonsskatten till 260 miljoner kronor för innevarande budgetår och till 280 miljoner kronor för budgetåret 1955/56. Enligt generaltullstyrelsens, kontrollstyrelsens och länsstyrelsernas beräkningar skulle inkomsterna på titeln bensinskatt kunna uppskattas till 487 miljoner kronor under budgetåret 1954/55 och till 572 miljoner kronor under budgetåret 1955/56. Vid beräkningen får såsom framhållas av generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen uppmärksammas dels att den under budgetåret 1954/55 inflytande bensinskatten till en del räknas efter den före den 1 juli 1954 gällande lägre skattesatsen och dels att under budgetåret 1955/56 tillfälligt kommer att inflyta fem kvartals brännolja-skatt. Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna på titeln bensinskatt till 495

miljoner kronor för budgetåret 1954/55 och till 585 miljoner kronor för budgetåret 1955/56.

Tullar och acciser. Inkomstiteln tull medel, som under budgetåret 1953/54 gav en behållen intäkt av cirka 433 miljoner kronor, är i riksstaten för löpande budgetår uppförd med 420 miljoner kronor. Vid i november 1954 gjord uppskattning har generaltullstyrelsen beräknat nettouppböörden till 450 miljoner kronor för såväl innevarande som nästföljande budgetår. Generaltullstyrelsens beräkningar har gjorts under förutsättning bl. a. att villkoren för det internationella varuutbytet ej kommer att mera avsevärt försämrats och att i Sverige de direkta importrestriktionerna förblir i stort sett oförändrade. Vidare har bortsetts från sådana ändringar i tull- eller skattesatser eller i sättet för avgifternas redovisning, som kan komma att ske under den tid beräkningarna avser.

På grundval av tillgängliga uppgifter om tulluppbörden under den gångna delen av innevarande budgetår beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna av tullmedel för budgetåret 1954/55 till 480 miljoner kronor samt förordar under antagande av en fortsatt stegring av den tullbelagda delen av importen och under förutsättning av oförändrade tullsatser, att titeln för budgetåret 1955/56 uppföres med 500 miljoner kronor.

I riksstaten för innevarande budgetår är inkomstiteln varuskatt, varunder även redovisas intäkter av pälsvaruskatt samt den särskilda försäljningsskatten å mattor, guldsmedsvaror och grammofonskivor, upptagen till ett belopp av 200 miljoner kronor. De av kontrollstyrelsen, generaltullstyrelsen och länsstyrelserna gjorda beräkningarna innebär en sammanlagd inkomst på titeln varuskatt under budgetåren 1954/55 och 1955/56 på 194 resp. 199 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket har beräknat inkomstiteln till 200 miljoner kronor för budgetåret 1954/55 och till 210 miljoner kronor för budgetåret 1955/56.

Inkomsterna på titeln införselavgift och accis å fettvaror m. m., som under budgetåret 1953/54 uppgick till cirka 36 miljoner kronor, har i gällande riksstat uppförts med 53 miljoner kronor. I anslutning till jordbruksnämndens och kontrollstyrelsens beräkningar har riksräkenskapsverket uppskattat inkomsterna på titeln till 53 miljoner kronor för budgetåret 1954/55 och till 54 miljoner kronor för budgetåret 1955/56.

Inkomsterna på titeln skatt å kaffe, som för innevarande budgetår är uppförd i riksstaten med 17 miljoner kronor, har av generaltullstyrelsen beräknats till oförändrat belopp, 17 miljoner kronor, för vart och ett av budgetåren 1954/55 och 1955/56. Statens jordbruksnämnd har för samma budgetår beräknat ifrågavarande inkomster till 17 resp. 18 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna på titeln för budgetåret 1954/55 till 17 miljoner kronor och för budgetåret 1955/56 till 18 miljoner kronor..

I gällande riksstat har tobaksskatten upptagits till 660 miljoner kronor. Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet har beräknat tobaksskatten

för innevarande budgetår till 640 miljoner kronor. Vid beräkning av det tobaksskattebelopp, som kan antagas komma att inlevereras under budgetåret 1955/56, har tobaksmonopolet funnit, att tendensen för närvarande är en ökning av omsättningen av cigarrer och cigarrcigaretter företrädesvis i den lättare skattegruppen, medan övriga varuslag är i stort sett oförändrade eller visar en obetydlig ökning. Vad beträffar cigaretter synes nu gällande priser medföra en allt större övergång av konsumtionen från de högre beskattade importerade tobaksvarorna till de lägre beskattade svensk-tillverkade. Tobaksmonopolets beräkningar slutar på 640 miljoner kronor eller samma belopp som för budgetåret 1954/55, varvid tobaksmonopolet utgått från förutsättningen av oförändrade utförsäljningspriser samt ingen nämnvärd förändring i konjunkturförhållandena. Riksräkenskapsverket har beräknat tobaksskattens avkastning för nu löpande budgetår till 640 miljoner kronor samt föreslagit, att inkomstiteln tobaksskatt för budgetåret 1955/56 upptages till 650 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket beräknar i enlighet med kontrollstyrelsens förslag inkomstiteln *rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag*, vilken i gällande riksstat upptagits med 12 miljoner kronor, för budgetåret 1954/55 till 12 miljoner kronor samt föreslår, under förutsättning att en av Vin- och spritcentralen beräknad avsättning till pensionsändamål skall äga rum, att den för nästkommande budgetår upptages till likaledes 12 miljoner kronor.

Inkomsterna av *rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag* har i riksstaten för löpande budgetår upptagits med 35 miljoner kronor. I enlighet med av kontrollstyrelsen lämnade uppgifter uppskattar riksräkenskapsverket här avsedda inkomster för budgetåret 1954/55 till 33 miljoner kronor och för budgetåret 1955/56 till 35 miljoner kronor.

Omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker har i riksstaten för löpande budgetår uppförts med 800 miljoner kronor. Kontrollstyrelsen erinrar om att en genomgripande omläggning av rusdrycksbeskattningen genomfördes den 1 april 1954, varvid bl. a. i omsättningskatten inarbetades brännvinstillverkningskatten och en däremot svarande andel av tullen å importerade spritdrycker. Omläggningen innebar samtidigt en skärpning av spritdrycksbeskattningen och medförde för de flesta varor höjningar av både utminuterings- och utskänkingspriserna med 18—20 procent. Med ledning av bl. a. uppgifter om konsumtion och uppbörd under den hittills förflutna delen av innevarande budgetår beräknar kontrollstyrelsen inkomsterna på ifrågavarande inkomstitel till avrundat 765 miljoner kronor för innevarande budgetår. Kontrollstyrelsen framhåller vidare, att en beräkning av skatteuppbörden under budgetåret 1955/56 är tämligen vanskligen med hänsyn till slopanDET av det nuvarande restriktions-systemet den 1 oktober 1955. Vad beträffar inlevereransen av skattemedel under månaderna juli—oktober 1955, vilken hänför sig till försäljningen under månaderna juni—september 1955 och följaktligen icke påverkas av

den nämnda förändringen, har densamma beräknats till 260 miljoner kronor. För tiden därefter har kontrollstyrelsen, med hänsyn till ransoneringsbestämmelsernas upphävande och den därmed följande utökningen av kundkretsen med bl. a. årsklasserna i åldrarna 21—24 år, räknat med att till en början en icke oväsentlig ökning av försäljningen, uppskattningsvis med 10 procent, skall äga rum. Inkomsterna av omsättningsskatten skulle därigenom för de 8 månaderna november 1955—juni 1956 komma att öka med cirka 50 miljoner kronor. Samtidigt torde någon minskning av utskänkningsskatten komma att ske. Den totala nettouppbördens å ifrågakörande skattetitel under budgetåret 1955/56 har av kontrollstyrelsen angivits icke böra beräknas till högre belopp än 820 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket, som understrukit svårigheterna att förutse utvecklingen av inkomsterna på denna liksom övriga rusdrycksmedelstitlar i samband med det nuvarande restriktionssystemets slopande, upptager inkomsterna av omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker till 775 miljoner kronor för budgetåret 1954/55 och till 820 miljoner kronor för budgetåret 1955/56.

Omsättnings- och utskänkningsskatt å vin har i riksstaten för löpande budgetår upptagits till 55 miljoner kronor. Kontrollstyrelsen har anfört, att vinförsäljningen under senare år ökat mycket starkt men att i samband med skärpningen av spritdrycksbeskattningen den 1 april 1954 inträffat en viss avmattning i efterfrågeökningen beträffande vin. Ökningen av vinförsäljningen anges vidare huvudsakligen härröra från de svaga vinerna, vilka inbringar väsentligt mindre skatt per liter än starkvinerna. Nettouppbördens å förevarande skattetitel under budgetåret 1954/55 har av kontrollstyrelsen beräknats till 52 miljoner kronor. Vad angår budgetåret 1955/56 har kontrollstyrelsen framhållit, att upphävandet av inköpsrestriktionerna för spritdrycker den 1 oktober 1955 och den samtidigt inträffande frivivningen av starkölet kan väntas komma att medföra en viss minskning i efterfrågan på vin. Inkomsten under detta budgetår har därför beräknats till 50 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna på titeln till 53 miljoner kronor för budgetåret 1954/55 och till 50 miljoner kronor för budgetåret 1955/56.

Maltdrycksskatten beräknas av kontrollstyrelsen innevarande budgetår inflyta med 85 miljoner kronor eller samma belopp, som upptagits i gällande riksstat. Beträffande inkomsterna under budgetåret 1955/56 framhåller kontrollstyrelsen, att till följd av den ändrade lagstiftningen beträffande försäljningen av maltdrycker av tredje klassen totalutlämningen av skattepliktiga maltdrycker under månaderna oktober 1955—maj 1956 torde bli större än vad tidigare varit fallet. Med hänsyn till bl. a. vissa från branschmannahåll inhämtade upplysningar har det ansetts troligt, att försäljningsvolymen av maltdrycker av tredje klassen kommer att uppgå till bortåt 10 procent av totalförsäljningen av skattepliktiga maltdrycker. Den ökade konsumtionen av starköl har antagits medföra viss minskning i försäljningen av maltdrycker av andra klassen. Kontrollstyrelsen har uppta-

git inkomsten av maltdrycksskatt under budgetåret 1955/56 till avrundat 100 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket beräknar i anslutning till kontrollstyrelsen inkomstiteln till 85 miljoner kronor för budgetåret 1954/55 och 100 miljoner kronor för budgetåret 1955/56.

Skatten å läskedrycker, som i gällande riksstat upptages till 45 miljoner kronor, antages av kontrollstyrelsen inflyta med cirka 39 miljoner kronor under budgetåret 1954/55 och med 40 miljoner kronor under budgetåret 1955/56. Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna av läskedrycksskatten till 40 miljoner kronor för budgetåret 1954/55 samt föreslår, att inkomstiteln för budgetåret 1955/56 uppföres med 42 miljoner kronor.

Enligt från överståthållarämbetet och länsstyrelserna inhämtade uppgifter beräknas inkomsterna på titeln statlig nöjesskatt komma att uppgå till 53,77 miljoner kronor under budgetåret 1954/55 och till 53,91 miljoner kronor under budgetåret 1955/56. Riksräkenskapsverket beräknar uppbörden av nöjesskatt för innevarande budgetår till 57 miljoner kronor samt föreslår, att inkomstiteln nöjesskatt för budgetåret 1955/56 upptages till 59 miljoner kronor.

Skatt å elektrisk kraft, som i riksstaten för löpande budgetår upptagits till 32 miljoner kronor, beräknas av kontrollstyrelsen inflyta med i runt tal 33 miljoner kronor under budgetåret 1954/55 och med 35 miljoner kronor under budgetåret 1955/56. Vattenfallsstyrelsen framhåller, att en beräkning av denna inkomstpost måste grundas på osäkra uppskattningar med hänsyn till att bl. a. någon statistik icke finnes över landets slutliga kraftkonsumenters totala kraftbetalning. Under förutsättning bl. a. att för elskatten i fortsättningen kommer att gälla nuvarande grunder, kan enligt vattenfallsstyrelsens mening totalbeloppet för skatt å elektrisk kraft uppskattas till 40 miljoner kronor för budgetåret 1954/55 och till 42,5 miljoner kronor för budgetåret 1955/56. Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna av elskatten för innevarande budgetår till 34 miljoner kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1955/56 uppföres med 36 miljoner kronor.

Postverkets inlevererade överskott för budgetåret 1953/54 uppgick till omkring 16 miljoner kronor. I riksstaten för löpande budgetår är inkomstiteln uppförd med 10 miljoner kronor. Enligt generalpoststyrelsens nu verkställda beräkningar skulle överskottet av postverkets rörelse komma att uppgå till 19,2 miljoner kronor för budgetåret 1954/55 och till 18,2 miljoner kronor för budgetåret 1955/56. Med hänsyn till de ekonomiska konsekvenserna för postverkets del av genomförandet av den allmänna sjukförsäkringen har emellertid generalpoststyrelsen ansett sig böra uppskatta överskottet för sistnämnda budgetår till 20 miljoner kronor. Styrelsen har föreslagit, att titeln i riksstaten för budgetåret 1955/56 uppföres med nämnda belopp.

Vid uppskattningen av inkomsterna har styrelsen emotsett en ökning från budgetåret 1953/54 till budgetåret 1954/55 med 11,2 miljoner kronor till

363,7 miljoner kronor samt från sistnämnda budgetår till budgetåret 1955/56 med 7,5 miljoner kronor till 371,2 miljoner kronor. Frankoteckensupp-
börden har beräknats stiga från budgetåret 1953/54 till det nu löpande bud-
getåret med 3,5 miljoner kronor till 215 miljoner kronor. Stegringen be-
gränsas till följd av en från och med den 1 juli 1954 vidtagen sänkning av
avgifterna för in- och utbetalningskort, vilket dock kompenseras av en
motsvarande ökning av postverkets inkomster av postgirorörelsen. Från
budgetåret 1954/55 till budgetåret 1955/56 beräknas frankoteckensupp-
börden stiga med ytterligare 6 miljoner kronor till 221 miljoner kronor.

Vid uppskattningen av frankoteckensupp-
börden för innevarande och näst-
kommande budgetår har styrelsen utgått från de porton, som för närva-
rande gäller för olika försändelseslag, samt ansett sig kunna räkna med en
viss ökning av trafikvolymen även under budgetåret 1955/56. Även beträf-
fande inkomster av tidningsrörelsen, ersättning för postgirorörelsen, ersätt-
ning från postsparbanken, ersättning för bestyret med skatteupp-
börden samt ersättning för utbetalning av folkpensioner och av barnbidrag räknar
styrelsen med ökade intäkter. Dessa poster beräknas sålunda stiga med
sammanlagt 9,6 miljoner kronor från budgetåret 1953/54 till budgetåret
1954/55 samt med 0,5 miljon kronor från sistnämnda budgetår till bud-
getåret 1955/56. Beträffande inkomster för befordran av tjänsteförsändelser
räknas för budgetåret 1954/55 med en nedgång av icke fullt 1,2 miljoner
kronor som en följd av en mellan statskontoret och styrelsen preliminärt
träffad överenskommelse om ändrade grunder för beräkning av ersättning-
en. Från budgetåret 1954/55 till budgetåret 1955/56 räknas däremot med
en mindre uppgång. Inkomsterna å övriga inkomstposter beräknas icke
komma att undergå större förändringar under innevarande eller nästkom-
mande budgetår.

De mot inkomsterna svarande driftkostnaderna beräknas för innevarande
budgetår till 344,5 miljoner kronor samt för nästa budgetår till 353 miljon-
er kronor. Därvid har antagits att rörligt tillägg (procentuell förhöjning)
kommer att utgå efter oförändrade grunder såväl under innevarande som
nästkommande budgetår. Vidare har hänsyn icke tagits till eventuella större
förändringar i nuvarande prisnivå.

Med utgångspunkt från nuvarande taxor samt nu gällande grunder för
det rörliga tillägget har riksräkenskapsverket upptagit inkomsterna av post-
verket för vart och ett av budgetåren 1954/55 och 1955/56 till 20 miljoner
kronor.

Såsom en bilaga till riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för bud-
getåret 1955/56 har ämbetsverket redovisat en promemoria med vissa beräk-
ningar av *statsinkomsterna under budgetåren 1956/57 och 1957/58*. I pro-
memorian framhålles inledningsvis att en kalkyl av detta slag måste verk-
ställas med utgångspunkt från vissa schablonmässiga förutsättningar, vilket
ger beräkningarna en rent hypotetisk karaktär. De viktigaste förutsättning-
arna sammanfattas på följande sätt.

Vid beräkningstillfället gällande författningar och övriga bestämmelser, som har inflytande på statsinkomsterna, har antagits bli bestående under hela den period beräkningarna avser. Hänsyn har sålunda icke tagits till sådana förslag rörande skattelagstiftningen etc., vilka ännu icke föranlett beslut. Beträffande den allmänekonomiska ramen och skatteunderlagets utveckling har i första hand tagits som utgångspunkt de förutsättningar beträffande utvecklingen under år 1955, som legat till grund för verkets beräkning av statsinkomsterna under budgetåren 1954/55 och 1955/56. För utvecklingen från och med år 1956 har antagits en fortgående jämn stegring av den reala nationalinkomsten vid konstant prisnivå, oförändrat god selsättning och förhållandevis gynnsamma betingelser för utrikeshandeln samt inga mera betydande strukturella förskjutningar i den inhemska ekonomin. I anslutning härtill har såväl fysiska personers som bolags inkomster antagits stiga med 4 procent årligen. Under de angivna betingelserna har kunnat räknas med en fortgående stegring av statsinkomsterna. Stegrings-takten är dock icke jämn, vilket sammanhänger med att speciella förhållanden påverkar de enskilda inkomsttitlarna.

Huvudresultatet av beräkningarna har sammanfattats i följande uppställning, i vilken även medtagits de kända beloppen för budgetåret 1953/54 och de i riksräkenskapsverkets inkomstberäkning upptagna beloppen för budgetåren 1954/55 och 1955/56 (miljoner kronor).

	1953/54	1954/55	1955/56	1956/57	1957/58
Skatt å inkomst och förmögenhet					
m. m.	4 299	4 400	4 900	5 000	5 200
Folkpensionsavgifter	221				
Övrig skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse.....	193	201	202	210	215
Automobilskattemedel	602	755	865	910	965
Tullar och acciser	2 332	2 479	2 586	2 640	2 700
Uppbörd i statens verksamhet och diverse inkomster.....	346	387	412	435	455
Statens affärsverksfonder	260	290	290	305	320
Övriga kapitalfonder	282	293	310	330	345
Summa	8 535	8 805	9 565	9 830	10 200

Beträffande beräkningen av titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. har riksräkenskapsverket i huvudsak framhållit följande.

Liksom under gångna år kommer inkomstskattetiteln enligt beräkningarna att förete en tämligen oregelbunden utveckling. För budgetåren 1956/57 och 1957/58 har resultatet av kalkylerna blivit en förhållandevis liten stegring efter nedgången 1954/55 och den kraftiga uppgången 1955/56. Förutom de angivna förutsättningarna beträffande skatteunderlagets utveckling har beträffande denna titel bland annat antagits oförändrad uttagningsprocent med 110 för den statliga inkomstskatten för fysiska personer, oförändrade regler för företagsbeskattningen samt en kommunal utdebitering med 12,40. I övrigt har bland annat förutsatts, att bestämmelser-

na om ränta på kvarstående skatt skall liksom nu föranleda fyllnadsinbetalningar av preliminärskatt i sådan utsträckning att — bortsett från nedan berörda övergångsfenomen i samband med fastighetsbeskattningens omläggning — en förhållandevis god anpassning av den preliminära skatten till den slutliga erhålles.

Flera tillfälliga faktorer påverkar det kassamässiga utfallet av titeln under ifrågavarande period. Såsom framgått av inkomstberäkningen räknas för budgetåret 1954/55 med en nettobelastning på titeln med mer än 100 miljoner kronor föranledd av med sjukförsäkringen sammanhängande transaktioner. För de följande åren har däremot icke antagits någon motsvarande påverkan av betydelse på titelns nettoresultat, ett antagande som kan komma att visa sig felaktigt. Omläggningen av fastighetsbeskattningen har också betydelse. Under budgetåret 1954/55 inflyter fastighetsskatt sista gången enligt den hittillsvarande ordningen. Under budgetåret 1955/56 har skatt på garantibelopp för fastighet antagits inflyta som preliminär skatt med ca 200 miljoner kronor, vilket innebär en tillfällig inkomstminskning för statsverket med ca 100 miljoner kronor. Under budgetåret 1956/57 har antagits inflyta ca 250 miljoner kronor och från och med budgetåret 1957/58 bör i princip hela garantiskatten inflyta preliminärt. Antagandena om den ofullständiga preliminärskatteuppbörden av garantiskatt under åren 1955 och 1956 innebär, att en motsvarande uppgång av den inflytande kvarstående skatten under budgetåren 1956/57 och 1957/58 kan förutsättas. Under vartdera av dessa budgetår kommer å andra sidan inkomstskattetiteln att belastas med ca 150 miljoner kronor till följd av att under år 1957 kommer att till kommunerna utbetalas »dubbel» fastighetsskatt, dels i form av förskott på 1957 års skatt, dels i form av slutavräkning på 1955 års skatt. Den antagna ökningen av den kvarstående skatten uppväger icke helt denna extra belastning.

För att åskådliggöra den mera normala stegringstakten — bortsett från på det kassamässiga utfallet inverkan omständigheter — av de statliga inkomst- och förmögenhetsskatterna lämnas i promemorian följande uppgifter om de beräknade slutligt påförda beloppen vid taxeringarna 1956—1959 av statlig inkomstskatt, förmögenhetsskatt och folkpensionsavgifter (miljoner kronor):

1956	1957	1958	1959
4 880	5 110	5 390	5 690
+ 230	+ 280	+ 300	

En uttagningsprocent av 100 i stället för 110 skulle enligt promemorian innebära ett bortfall av slutlig skatt på ca 285 miljoner kronor vid taxeringen 1956 och 340 miljoner kronor vid taxeringen 1959. Riksräkenskapsverket understryker i anslutning till denna sifferserie, att det vid ett bedömande av statsverkets inkomster under budgetåren 1956/57 och 1957/58 bör observeras, att den »dubbla» fastighetsskatteutbetalningen till kommunerna representerar ett definitivt bortfall av statsinkomster.

Beträffande beräkningarna i övrigt framhålles fortsättningsvis:

Även på vissa övriga betydelsefulla inkomstitlar inverkar speciella förhållanden på det beräknade utfallet. Beträffande automobilskattemedlen har antagits en förhållandevis snabb ökning av fordonsbestånd och drivme-

delsförbrukning. Den stora stegringen under budgetåret 1955/56 förklaras dock delvis av att de vid 1954 års riksdag beslutade skattehöjningarna icke slår helt igenom förrän under nämnda budgetår och av att under budgetåret tillfälligt inflyter fem kvartals brännoljeskatt, vilket ger en tillfällig inkomst på närmare 20 miljoner kronor. Av samma skäl blir stegringen till budgetåret 1956/57 förhållandevis liten.

Beträffande tullar och acciser bör nämnas, att rusdrycksmedelstitlarna under budgetåret 1955/56 beräknats stiga kraftigare än normalt till följd av motbokssystemets avskaffande hösten 1955.

Beräkningen av inkomsterna av statens affärsverk är vanskelig med hänsyn till de speciella förhållanden som påverkar vart och ett av dem. Det har dock ansetts rimligt att räkna med någon fortgående stegring av de sammanlagda inkomsterna från affärsverken.

Med hänvisning till i det föregående redovisade förhållanden har riksräkenskapsverket framhållit, att flera omständigheter bidrager till att ökningen särskilt under budgetåret 1956/57 blir mindre än som vid den antagna ökningen av skatteunderlaget kan anses normalt. Riksräkenskapsverket har vidare understrukit, att beräkningarna även bortsett från det schablonmässiga antagandet om skatteunderlagets förändringar fått byggas på ett stort antal osäkra förutsättningar. Alldeles särskilt gäller detta det kassamässiga utfallet av inkomstskattetiteln, där komplicerade uppbörds- tekniska förhållanden, delvis sammanhängande med fastighetsbeskattningens omläggning och den allmänna sjukförsäkringens ikraftträdande, försvårar överblicken. Förskjutningar mellan åren kan sålunda inträda, som leder till betydande avvikelser från de beräknade inkomsterna även om bedömningen av skatteunderlaget varit riktig. Beträffande andra inkomstitlar har sådana förhållanden oftast mindre betydelse, varför de beräknade årliga förändringarna är ett mera omedelbart uttryck för de antagna långsiktiga tendenserna i utvecklingen. Helt allmänt understrykes, att den absoluta nivån hos de beräknade beloppen av olika slag av statsinkomster under budgetåren 1956/57 och 1957/58 är baserad på det beräknade utfallet av motsvarande inkomster under budgetåren 1954/55 och 1955/56. I den mån denna utgångspunkt för beräkningarna förskjutes eller nya omständigheter av annat slag tillkommer, måste givetvis beräkningarna för 1956/57 och 1957/58 revideras.

I promemorian anmärkes slutligen, att frågan om eventuella avsättningar till och återföringar från fonden för reglering av utbetalningarna av kommunalskatte-medel icke berörts vid beräkningarna. Såsom framgår av den tidigare redogörelsen har riksräkenskapsverket i särskild skrivelse föreslagit, att eventuella avsättningar av kommunalskatte-medel skall reserveras på budgetutjämningsfonden och att avsättningar och återföringar förutsatts skola uppföras separat på riksstaten och sålunda icke beröra inkomstskattetitlens beräknade eller redovisade belopp. Saldot mellan avsättningar och återföringar beräknas vid gjorda antaganden om skatteunderlagets utveckling bli av mindre storleksordning under budgetåren 1956/57 och 1957/58.

I fråga om beräkningen av de särskilda inkomstitlarna i riksstatsförslaget ansluter jag mig till riksräkenskapsverkets förslag där icke annat angivits i det följande.

Inkomstiteln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. har av riksräkenskapsverket beräknats till 4 915 miljoner kronor eller avrundat 4 900 miljoner kronor. Ämbetsverket har härvid, till skillnad från nu gällande ordning, icke reducerat titeln med den avsättning å 350 miljoner kronor till fonden för reglering av utbetalningarna av kommunalskattemedel, som verket vid nu föreliggande beräkningar av inkomstskattetitels inkomster föreslagit för budgetåret 1955/56. I stället föreslås, att i riksstaten uppföres ett mot resultatet av transaktionerna med regleringsfonden svarende belopp att avsättas till eller, i förekommande fall, återföras från budgetutjämningsfonden. På budgetutjämningsfonden skulle regleringsfonden särredovisas, liksom för närvarande sker beträffande automobilskattemedelfonden. Såsom riksräkenskapsverket framhållit, erhålles genom denna bokföringsmässiga anordning ökad klarhet beträffande innebörden av de på budgeten redovisade inkomsterna och deras samband med statsverkets kassaställning. Jag biträder därför ämbetsverkets förslag. Jag har icke heller någon erinran mot beräkningen av det belopp, 350 miljoner kronor, som — i avvaktan på senare översyn av inkomsterna — nu föreslås skola avsättas till regleringsfonden. Såsom framgår av den tidigare redogörelsen för riksräkenskapsverkets inkomstberäkning har ämbetsverket vidare förordat, att eftersläpning i utbetalningarna av kommunalskattemedel regelmässigt skall föranleda årliga avsättningar till regleringsfonden. Vad riksräkenskapsverket sålunda anfört synes mig lämpligen böra beaktas på så sätt, att riksräkenskapsverket årligen i samband med inkomstberäkningen, eller eljest när förhållandena så påkallar, avger förslag rörande de avsättningar till regleringsfonden, som ämbetsverket finner erforderliga. Det torde sedan få ankomma på Kungl. Maj:t att i vanlig ordning pröva ifrågavarande förslag. Utöver vad som här omnämnts förutsätter jag icke några ändringar i de bestämmelser, som nu gäller beträffande fonden för reglering av utbetalningarna av kommunalskattemedel.

Vad beträffar beräkningen i övrigt av ifrågavarande inkomstitel har jag redan tidigare antytt, att jag har för avsikt att hemställa om avlåtande till 1955 års riksdag av proposition med förslag till vissa regler i syfte att förenkla taxeringen. Såvitt nu kan överblickas kommer förslaget att medföra ett visst bortfall av skatteintäkter, som för nästa budgetår kan beräknas till omkring 75 miljoner kronor.

Med hänsyn till vad jag här anfört och i avvaktan på den översyn av inkomstberäkningen, som är avsedd att företagas längre fram under riksdagen, förordar jag — med utgångspunkt från att den statliga inkomstskatten alltjämt uttages med 110 procent av grundbeloppet — att inkomstiteln preliminärt uppföres med (4 915 — 75 =) 4 840 miljoner kronor för nästa budgetår.

Ny beräkning av vissa inkomsttitlar

I propositionen nr 190 har föreslagits ny beräkning av vissa inkomsttitlar. Härav inhämtas bl. a. följande.

I skrivelse den 24 mars 1955 har riksräkenskapsverket jämlikt gällande instruktion avlämnat förslag till förnyad beräkning av statsverkets inkomster under de större inkomsttitlarna för budgetåret 1955/56. Vid beräkningens verkställande har ämbetsverket liksom under tidigare år från vederbörande myndigheter införskaffat nya uppgifter rörande de större inkomsttitlarna ävensom beträffande vissa speciellt konjunkturkänsliga inkomsttitlar. Beträffande de olika inkomsttitlarna har riksräkenskapsverket i huvudsak anfört följande.

Skatt å inkomst och förmögenhet m. m. Beräkningen av denna titel står till följd av källskattesystemet i nära samband med de antaganden som göras beträffande utvecklingen av skatteunderlaget under hela den tid som beräkningen omfattar. I fråga om fysiska personer gäller detta särskilt den sammanlagda löneinkomsten, enär variationer i densamma giva direkt utslag i avseende på den inflytande preliminärskattens storlek. Bestämmelserna om ränta å kvarstående skatt medföra även, att samma förhållande i betydande utsträckning kan väntas gälla även i fråga om svenska aktiebolag. Under budgetåret 1953/54 kompletterades sålunda inbetalningarna av preliminärskatt under de ordinarie uppbördsterminerna med omfattande fyllnadsinbetalningar under våren 1954, sammanlagt uppgående till cirka 575 miljoner kronor, varav huvudparten från bolag. Härigenom har den enligt taxeringen 1954 påförda kvarstående skatten för aktiebolagen nedbringats till cirka 90 miljoner kronor. Detta belopp överstiger endast med ett tiotal miljoner kronor den enligt samma taxering beräknade överskjutande skatten för bolag.

Svårigheterna att i förväg bedöma fysiska personers och företags inkomster är normalt den främsta orsaken till de ibland betydande differenser, som kunna uppstå mellan förhandsberäkningar av titelns nettoinkomst och det slutliga utfallet. Till denna osäkerhet bidrar emellertid även sättet för skatteuppbörden. Ingen helt fix relation kan förutsättas mellan inflytande skatteinkomster och den samtidiga utvecklingen av skatteunderlaget. Uppbörden av löntagarnas preliminärskatt är i viss utsträckning beroende av frivilliga höjningar av löneavdragen med hänsyn till extrainkomster m. m. Likaså är omfattningen av fyllnadsinbetalningarna helt beroende av de skattskyldigas egna överväganden. I vilken mån de skattskyldigas skatteförpliktelser komma att fullgöras genom erläggande av preliminärskatt, inklusive fyllnadsinbetalningar, under ett budgetår eller kvarstående skatt under det påföljande kan icke med större säkerhet bedömas. Ej minst med hänsyn härtill synes det lämpligt, att utfallet av skattetiteln för innevarande budgetår och beräkningen av titeln för nästkommande budgetår bedömas i ett sammanhang.

I sin senaste inkomstberäkning angav riksräkenskapsverket vissa förutsättningar för beräkningen av löneinkomsternas utveckling under år 1955, vilka alltfjämt synas äga giltighet. Sålunda påpekades, att en viss glidning uppåt av lönenivån syntes ha inträffat under år 1954, varigenom denna vid ingången till år 1955 något översteg den för år 1954 genomsnittliga. En viss sysselsättningsökning liksom icke oväsentliga överflyttningar av

arbetskraft från låglöneyrken till bättre betalda yrken och näringsgrenar syntes likaså ha bidragit till en stegring av den totala lönesumman under år 1954, vilken beräknades överstiga 1953 års lönesumma med 5 å 6 procent. Även för år 1955 ansågs, med hänsyn till antagandena beträffande den allmänna konjunkturutvecklingen, en viss sysselsättningsökning och löneglidning uppåt kunna förutsättas. Den ökning av lönesumman, som därutöver kunde komma att bli en följd av årets avtalsrörelse, lät sig givetvis icke överblickas. Det antogs emellertid, att denna skulle komma att leda till genomsnittligt större lönehöjningar än under de två närmast föregående åren och att lönesummans sammanlagda stegring år 1955 skulle bli större än under år 1954. I kalkylerna räknades med en stegring av den sammanlagda lönesumman från 1954 till 1955 med närmare 9 procent. Även om det slutliga resultatet av avtalsrörelsen ännu icke kan säkert bedömas, synes det enligt riksräkenskapsverkets mening rimligt att även nu räkna med en stegring av den angivna storleksordningen. I de fortsättningsvis redovisade beräkningarna har riksräkenskapsverket räknat med en stegring av inkomst av tjänst från 1954 till 1955 med cirka 9 procent och en viss ytterligare uppgång för våren 1956.

Beträffande fysiska personers inkomst av andra förvärvskällor än tjänst synes ingen anledning föreligga att i detta sammanhang utgå från annat antagande än som redovisades i inkomstberäkningen i december 1954 och som innebar en viss stegring under år 1955.

Vad beträffar aktiebolagen antogs vid decemberberäkningen en uppgång av den sammanlagda taxerade inkomsten av storleksordningen 12 procent för verksamhetsåret 1954 i jämförelse med år 1953. Riksräkenskapsverket har icke funnit anledning att nu justera detta antagande. För verksamhetsåret 1955 räknades med en ytterligare stegring. Härvid förutsattes, i avvaktan på beslut om företagsbeskattningens framtida utformning, att vid 1956 års taxering skulle gälla samma regler för begränsning av rätten till fri avskrivning som vid 1955 års taxering. I proposition nr 100 har årets riksdag förelagts förslag till ändrade regler för företagsbeskattningen, vilka, om de antagas av riksdagen, få tillämpning på 1956 års taxering. Även den av riksdagen beslutade investeringsavgiften för år 1955 får betydelse för utfallet av 1956 års inkomsttaxering. Under hänsynstagande till nämnda förhållanden samt med utgångspunkt från en bedömning av de allmänekonomiska betingelserna under verksamhetsåret 1955 har riksräkenskapsverket funnit en uppgång av bolagens taxerade inkomster vid 1956 års taxering av storleksordningen 10 procent sannolik, vilket är något mera än vad som antogs i december.

Vid beräkningen av inkomstskattetitels behållna inkomster för budgetåret 1955/56 får vidare hänsyn tagas till att investeringsavgiften för år 1955 torde komma att tillföra titeln inkomster av storleksordningen 75 miljoner kronor. Å andra sidan komma de i anslutning till förslaget om förenklat deklarations- och taxeringsförfarande föreslagna ändringarna i uppborðsförordningen att föranleda minskade preliminärskatteinkomster från och med år 1956. Hårtill togs provisoriskt hänsyn i det framlagda riksstatsförslaget. Minskningen kan till den del den faller inom ramen för budgetåret 1955/56 nu uppskattas till närmare 100 miljoner kronor.

Beträffande beräkningarna kan vidare nämnas, att det liksom vid decemberberäkningen fortfarande räknas med en uttagningsprocent av 110 för den statliga inkomstskatten för fysiska personer under såväl år 1955 som 1956 och med en genomsnittlig kommunal utdebitering för år 1956 av samma höjd som gällde för år 1954 (12,40).

I decemberberäkningen gjordes det antagandet, att bestämmelserna om

ränta å kvarstående skatt skulle, liksom under de närmast föregående åren, föranleda aktiebolagen att i avsevärd utsträckning erlägga fyllnadsinbetalningar till den preliminärskatt, som i vanlig ordning erlagts under uppbördsåret. Riksräkenskapsverket har vid denna beräkning utgått från samma antagande. Bland utgifterna beräknas med ledning av nu föreliggande uppgifter utbetalningarna av kommunalskattemedel komma att ligga 35 miljoner kronor högre under båda budgetåren.

Beträffande de till sjuk- och moderskapsförsäkringen hänförliga transaktionerna har icke funnits underlag för några justeringar. Det bör emellertid understrykas, att utfallet av ifrågavarande inkomst- och utgiftsposter allt fortfarande är svårt att överblicka. Det synes vidare motiverat att erinra om osäkerheten i de gjorda antagandena om storleken av preliminärbetalningarna av garantiskatt och över huvud taget omfattningen av fyllnadsinbetalningarna.

Med starkt understrykande av de osäkerhetsmoment, som givetvis även vid denna tidpunkt föreligga vid beräkningen, uppskattar riksräkenskapsverket den behållna inkomsten på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. för budgetåret 1954/55 till 4 400 miljoner kronor och förordar, att samma titel i det slutliga riksstatsförslaget för budgetåret 1955/56 uppföres med 5 000 miljoner kronor.

Beträffande de eftersläpningar i utbetalningarna av kommunalskattemedel, som nämnda inkomstbelopp innefatta, finnes för budgetåret 1954/55 inget skäl till ändring av det i december 1954 angivna avrundade beloppet, 250 miljoner kronor. För budgetåret 1955/56 kan eftersläpningen uppskattas till cirka 400 miljoner kronor, mot 350 miljoner kronor enligt decemberberäkningen. Om dessa 400 miljoner kronor avsättas för reglering av senare kommunalskatteutbetalningar, böra de återföras med 125 miljoner kronor under budgetåret 1956/57, 200 miljoner kronor under budgetåret 1957/58 och 75 miljoner kronor under budgetåret 1958/59.

Kupongskatten har i statsverkspropositionen beräknats till 6 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket, som nu uppskattar uppbörden under löpande budgetår till 4,5 miljoner kronor, anser att en nedräkning med 1 miljon kronor bör ske för nästföljande budgetår. Ämbetsverket föreslår alltså, att titeln i det slutliga riksstatsförslaget uppföres med 5 miljoner kronor.

Arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt. I statsverkspropositionen är denna inkomstitel upptagen till 70 miljoner kronor. Generalpoststyrelsen har i skrivelse den 7 mars 1955 förordat, att ifrågavarande inkomster i den definitiva riksstaten uppföres med oförändrat belopp. Riksräkenskapsverket, som för innevarande budgetår beräknar inkomsterna på titeln till likaledes 70 miljoner kronor, föreslår, att det i statsverkspropositionen upptagna beloppet för budgetåret 1955/56 får kvarstå oförändrat.

Lotterivinstskatten har i statsverkspropositionen beräknats till 48 miljoner kronor. Generalpoststyrelsen, som i november 1954 beräknade inkomsterna på denna titel till 47 miljoner kronor, har i sin ovan nämnda skrivelse efter förnyad beräkning anfört, att ifrågavarande inkomster för budgetåret 1955/56 synas böra beräknas till 48 miljoner kronor. För löpande budgetår uppskattar riksräkenskapsverket inkomsterna till 46 miljoner kronor. Ämbetsverket förordar, att titeln i det slutliga riksstatsförslaget upptages till oförändrat 48 miljoner kronor.

Omsättnings- och expeditionsstämplor m. m. Denna titel har i statsverkspropositionen uppförts med 68 miljoner kronor. Generalpoststyrel-

sen, som i november 1954 uppskattade inkomsterna till 65 miljoner kronor, anser efter förnyad beräkning, att uppbörden under titeln bör beräknas till högst 70 miljoner kronor. Styrelsen uppskattar visserligen inkomstutfallet för löpande budgetår till 74 miljoner kronor, men den anser att stämpelavgifterna för aktie- och obligationsemissioner samt lagfarer, vilka under löpande budgetår visat kraftig stegring, sannolikt icke komma att lämna lika hög avkastning under nästa budgetår. Riksräkenskapsverket anser en uppräknig av det i statsverkspropositionen upptagna beloppet med 2 miljoner kronor vara befogad och föreslår, att titeln i det slutliga riksstatsförslaget beräknas till 70 miljoner kronor.

Fordonsskatt. Denna inkomstitel är i statsverkspropositionen upptagen till 280 miljoner kronor i enlighet med riksräkenskapsverkets förslag i december 1954. Inkomsterna på titeln under löpande budgetår beräknades samtidigt till 260 miljoner kronor. Enligt inhämtade uppgifter översteg den debiterade fordonsskatten vid den ordinarie uppbördsstämman i februari 1955 förra årets debiterade skatt med 28 procent. Detta innebär ett större fordonbestånd vid ingången av år 1955 än vad som tidigare antagits och skulle även innebära en ökning av inkomsterna på titeln med närmare 10 miljoner i jämförelse med decemberberäkningen. Till följd av bestämmelserna i kungörelsen om anstånd i vissa fall med erläggande av automobilskatt för år 1955 (SFS nr 778/1954) kommer emellertid ett belopp på mellan 7 och 8 miljoner kronor att inflyta först under budgetåret 1955/56. Trots det större fordonbeståndet räknar riksräkenskapsverket därför titelns inkomster för löpande budgetår fortfarande till 260 miljoner kronor. Vid beräkning av titeln för nästföljande budgetår har riksräkenskapsverket förutsatt, att även för år 1956 skall komma att gälla likartade anståndsbestämmelser som under år 1955. Ämbetsverket har vidare i jämförelse med decemberberäkningen nu räknat med en något lägre tillväxthastighet hos fordonbeståndet under år 1955 som en följd av den särskilda investeringsavgiften. Med utgångspunkt härifrån föreslår riksräkenskapsverket, att ifrågakvarande titel i det slutliga riksstatsförslaget upptages till 285 miljoner kronor eller 5 miljoner kronor mera än i statsverkspropositionen.

Bensinskatten beräknades av riksräkenskapsverket i december 1954 för nästföljande budgetår till 585 miljoner kronor, vilket belopp även upptagits i statsverkspropositionen. Med hänsyn till vad som ovan anförts om investeringsavgiftens sannolika effekt på fordonbeståndets utveckling, torde i jämförelse med decemberberäkningen böra antagas en något långsammare ökning av drivmedelskonsumtionen. Då emellertid nu verkställda beräkningar av skatteinkomsterna för löpande budgetår tyda på en något högre uppbörd än vad som antogs i december 1954, eller 500 miljoner kronor, saknas enligt riksräkenskapsverkets mening skäl att ändra statsverkspropositionens belopp för nästföljande budgetår. Riksräkenskapsverket föreslår därför, att inkomstiteln bensinskatt i det slutliga riksstatsförslaget beräknas till oförändrat 585 miljoner kronor.

Särskild investeringsavgift för motorfordon. Den av innevarande års riksdag beslutade särskilda investeringsavgiften för motorfordon för år 1955, vilken icke är upptagen i statsverkspropositionen, har ännu varit i kraft alltför kort tid för att ge mera säkra hållpunkter för en bedömning av hur stora inkomster, som avgiften kommer att tillföra statsverket. Riksräkenskapsverket har uppskattat inkomsterna under löpande budgetår till 50 miljoner kronor. Då enligt förordningen investeringsavgiften endast

skall utgå under halva budgetåret, har riksräkenskapsverket för budgetåret 1955/56 beräknat titeln till likaså 50 miljoner kronor.

Tullmedel. Denna titel beräknades av riksräkenskapsverket i december 1954 till 500 miljoner kronor, vilket belopp även uppfördes i statsverkspropositionen. I skrivelse den 8 mars 1955 har generaltullstyrelsen, som i november 1954 upptagit tullmedlen till 450 miljoner kronor, anført, att styrelsen icke ansett sig ha tillräckligt skäl att för budgetåret 1955/56 beräkna nettouppbördens av tullmedel lägre än till det i riksstatsförslaget upptagna beloppet. Generaltullstyrelsen har dock härvid understrukit, att importen av transportmedel, som under år 1954 motsvarade en debiterad tullmedelsuppbörd av inemot 110 miljoner kronor, kan komma att i negativ riktning påverkas av den nyligen införda avgiften vid investering i motorfordon år 1955 och att en sålunda uppkommen mera avsevärd minskning av de relativt högt tullbeskattade transportmedlens andel i importen skulle kunna medföra en minskning av tullmedelsuppbördens. Enligt styrelsen ger emellertid den hittills under mycket begränsad tid vunna erfarenheten av verkningarna av nämnda särskilda investeringsavgift icke någon möjlighet till en säker bedömning av den kommande utvecklingen. Tullinkomsterna ha av riksräkenskapsverket beräknats till 490 miljoner kronor under innevarande budgetår, vilket är 10 miljoner kronor mera än vad som antogs i december 1954 och 70 miljoner kronor mera än vad som upptagits i riksstaten. Riksräkenskapsverket anser en mindre nedgång av de på motorfordon belöpande tullinkomsterna sannolik som en följd av den särskilda investeringsavgiften för motorfordon. Denna nedgång torde emellertid komma att mer än kompenseras av en uppgång av den övriga tulluppbördens. Riksräkenskapsverket har i nuvarande svarbedömda läge ansett sig sakna skäl att ändra det i statsverkspropositionen upptagna beloppet och föreslår därför, att titeln tullmedel under förutsättning av i huvudsak oförändrade tulltaxor uppföres med oförändrat 500 miljoner kronor i det slutliga riksstatsförslaget.

Varuskatt. I statsverkspropositionen har för denna inkomsttitel upptagits 210 miljoner kronor. Kontrollstyrelsens och generaltullstyrelsens förnyade beräkningar ge tillsammans ett belopp av 199 miljoner kronor. För innevarande budgetår beräknar riksräkenskapsverket, att titeln skall lämna en inkomst av cirka 200 miljoner kronor. Den nuvarande tendensen pekar beträffande samtliga under titeln redovisade skatteslag på en stabil eller stigande uppbörd. Med hänsyn härtill anser riksräkenskapsverket, att titeln varuskatt i det slutliga riksstatsförslaget bör uppföras med 210 miljoner kronor eller samma belopp som i statsverkspropositionen.

Införselavgift och accis å fettvaror m. m. Denna inkomsttitel har i statsverkspropositionen upptagits med 54 miljoner kronor, vilket belopp byggde på av jordbruksnämnden och kontrollstyrelsen verkställda beräkningar. Dessa myndigheter ha vid förnyade beräkningar bibehållit tidigare belopp. Uppskattningen av titelns inkomster är förenad med betydande svårigheter, främst till följd av att införselavgiften är beroende av den internationella fettråvaruprisnivåns utveckling. Enligt riksräkenskapsverkets mening synes titelns inkomster böra beräknas till samma belopp som i statsverkspropositionen eller 54 miljoner kronor.

Tobaksskatt. Riksräkenskapsverket beräknade i december 1954 denna titel till 650 miljoner kronor, vilket belopp uppförts i statsverkspropositionen. Tobaksmonopolet har vid förnyad beräkning den 9 mars 1955 föreslagit samma belopp, 640 miljoner kronor, som vid dess beräkning i oktober 1954. Riksräkenskapsverket, som uppskattar inkomstutfallet för löpande budget-

år till 645 miljoner kronor, föreslår, att titeln tobaksskatt i det slutliga riksstatsförslaget upplages till 650 miljoner kronor eller i förhållande till statsverkspropositionen oförändrat belopp.

Rusdrycksmedel av partihandelsbolag och rusdrycksmedel av detaljhandelsbolag. Ifrågavarande titlar ha i statsverkspropositionen uppförts med 12 respektive 35 miljoner kronor. Kontrollstyrelsen har i skrivelse den 9 mars 1955 förordat, att dessa belopp bibehållas. Enligt riksräkenskapsverkets mening saknas anledning att i det slutliga riksstatsförslaget frånga statsverkspropositionens beräkning.

Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker. Denna titel angavs i anslutning till kontrollstyrelsens beräkning av riksräkenskapsverket i december 1954 till 820 miljoner kronor, vilket belopp upptagits i statsverkspropositionen. Kontrollstyrelsen har vid förnyad beräkning den 9 mars 1955 bibehållit statsverkspropositionens belopp. För löpande budgetår uppskattar riksräkenskapsverket nu inkomstutfallet till 790 miljoner kronor mot 775 miljoner kronor vid decemberberäkningen. Ehuru det förutsedda inkomstutfallet för löpande budgetår kan tyda på att inkomsterna under nästföljande budgetår kunna komma att överstiga de i statsverkspropositionen beräknade, har riksräkenskapsverket, med hänvisning till osäkerheten i bedömningen av konsumtionsutvecklingen efter det nuvarande restriktionssystemets slopande under budgetåret, ändock icke ansett sig böra föreslå någon ändring av den tidigare beräknade inkomsten. Riksräkenskapsverket föreslår därför, att ifrågavarande inkomsttitel i det slutliga riksstatsförslaget uppföres med 820 miljoner kronor.

Omsättnings- och utskänkningsskatt å vin. Inkomsterna under denna titel beräknades i december 1954 i anslutning till kontrollstyrelsens förslag av riksräkenskapsverket till 50 miljoner kronor, och samma belopp har upptagits i statsverkspropositionen. Kontrollstyrelsen har i sin förnyade beräkning bibehållit detta belopp. Nedgången i förhållande till löpande budgetår, som beräknas inbringa 55 miljoner kronor, är en följd av förutsedda förskjutningar i konsumtionen efter motbokssystemets avskaffande. Riksräkenskapsverket föreslår, att titeln i det slutliga riksstatsförslaget uppföres med oförändrat 50 miljoner kronor.

Maltdrycksskatten uppfördes i statsverkspropositionen med 100 miljoner kronor, vilket belopp föreslagits av riksräkenskapsverket i anslutning till kontrollstyrelsens beräkning. Kontrollstyrelsen har i sin skrivelse den 9 mars 1955 bibehållit sin tidigare beräkning. Inkomstökningen i förhållande till löpande budgetår, då 85 miljoner kronor beräknas inflyta, har motiverats av den ökade konsumtion av starköl som antages inträda under det nya budgetåret. Riksräkenskapsverket finner icke skäl att föreslå förändring av det i statsverkspropositionen beräknade inkomstbeloppet, 100 miljoner kronor.

Skatt å läskedrycker har i statsverkspropositionen upptagits till 42 miljoner kronor. Kontrollstyrelsen, som i november 1954 beräknade titeln till 40 miljoner kronor, har efter förnyad beräkning föreslagit oförändrat belopp. Riksräkenskapsverket, som för löpande budgetår uppskattar inkomsterna till 40 miljoner kronor, föreslår, att titeln i det slutliga riksstatsförslaget uppföres med oförändrat 42 miljoner kronor.

Statlig nöjesskatt. Denna inkomsttitel har i statsverkspropositionen beräknats till 59 miljoner kronor. Uppbördens synes under det senaste bud-

getåret ha stagnerat och beräknas för innevarande budgetår komma att uppgå till 55 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket förordar därför, att det i statsverkspropositionen upptagna beloppet nedräknas med 2 miljoner kronor till 57 miljoner kronor.

Skatt å elektrisk kraft har i statsverkspropositionen uppförts med 36 miljoner kronor. Titeln beräknas under innevarande budgetår komma att inbringa 34 miljoner kronor. I enlighet med kontrollstyrelsens förnyade beräkning förordar riksräkenskapsverket, att titeln i det slutliga riksstatsförslaget beräknas till 37 miljoner kronor eller 1 miljon kronor mera än i statsverkspropositionen.

För inkomstititeln *postverket* föreslog riksräkenskapsverket i december 1954 i anslutning till generalpoststyrelsens beräkning ett belopp av 20 miljoner kronor, vilket även upptagits i statsverkspropositionen. I skrivelse den 4 mars 1955 har generalpoststyrelsen avgivit förnyad beräkning av inkomsterna på titeln i fråga. Den nya beräkningen visar i jämförelse med motsvarande kalkyl i november 1954 relativt små förskjutningar av postverkets inkomster och utgifter och resulterar i ett inkomstöverskott på cirka 21 miljoner kronor. Härvid är att märka, att generalpoststyrelsen vid båda beräkningstillfällena antagit, att lönerna till postverkets personal komma att utgå efter oförändrade grunder. Då inverkan på postverkets driftkostnader av resultatet av pågående förhandlingar angående de statsanställdas löner nu icke kan bedömas, har även riksräkenskapsverket utgått från nu gällande lönenivå vid beräkandet av överskotten från postverket liksom från övriga affärsdrivande verk. Riksräkenskapsverket har givetvis icke heller kunnat bedöma, huruvida resultatet av nämnda förhandlingar kan komma att påverka nuvarande av post- och televerket samt statens järnvägar tillämpade taxor. Från dessa utgångspunkter föreslår riksräkenskapsverket i anslutning till generalpoststyrelsens beräkning, att som inkomst av postverket preliminärt beräknas 21 miljoner kronor eller 1 miljon kronor mera än i riksstatsförslaget.

Departementschefen

Som motivering för det i propositionen nr 190 framlagda förslaget angående uttagningsprocenten har departementschefen anfört bl. a. följande:

I riksstaten för *budgetåret 1954/55* har inkomsterna upptagits med 8 599 miljoner kronor och utgifterna med 8 603 miljoner kronor. Driftbudgeten var alltså enligt riksstaten praktiskt taget balanserad. Såsom jag konstaterade i finansplanen till årets statsverksproposition, hade emellertid den skärpning av högkonjunkturen, som inträdde under senare delen av år 1954, medfört förskjutningar i den statsfinansiella utvecklingen. Enligt beräkningarna vid årsskiftet skulle sålunda på driftbudgeten för det löpande budgetåret uppkomma ett formellt överskott av 170 miljoner kronor. Hänsyn hade därvid ej tagits till de utgiftsstegringar som kunde väntas till följd av löne- och pensionsregleringar för de statsanställda.

De budgetberäkningar som nu framlägges innebär ytterligare förändringar på inkomst- och utgiftssidorna gentemot uppskattningarna i statsverkspropositionen, resulterande i ett överskott på 136 miljoner kronor.

Enligt riksräkenskapsverkets nya beräkningar, vari hänsyn även tagits till nyssnämnda löneuppgörelser, skulle *i n k o m s t e r n a* bli närmare 90 miljoner kronor högre än vad som förutsattes i statsverkspropositionen, d. v. s. cirka 300 miljoner mer än vad riksstaten utvisar. Inkomsterna å driftbudgeten för 1954/55 upptages följaktligen med sammanlagt $(8\,599 + 293 =)$ 8 892 miljoner kronor. Den ytterligare inkomstökningen förklaras till drygt halva beloppet av tillkomsten av den särskilda investeringsavgiften för motorfordon. Intäkterna härav beräknas för 1954/55 till 50 miljoner kronor.

Vad *u t g i f t e r n a* beträffar har å tilläggsstat II sedan statsverkspropositionen framlades tillkommit anslag på driftbudgeten om sammanlagt 121 miljoner kronor. Merparten härav, 82,5 miljoner kronor, hänför sig till löne- och pensionsökningar för de statsanställda. Jag vill framhålla, att sistnämnda siffra icke innefattar de ökade lönekostnaderna vid affärsverken. Hänsyn härtill har tagits vid beräkningen av inkomsterna. I övrigt avser ökningarna huvudsakligen avskrivningar, framför allt av investeringar på bostadsområdet. I förhållande till riksstaten uppgår utgiftsstegringen till 153 miljoner kronor. Med utgångspunkt härifrån uppskattas utgifterna för 1954/55 till $(8\,603 + 153 =)$ 8 756 miljoner kronor.

Förändringarna på inkomst- och utgiftssidorna av driftbudgeten för löpande budgetår ger alltså till resultat ett formellt överskott av $(8\,892 - 8\,756 =)$ 136 miljoner kronor jämfört med 170 miljoner kronor enligt beräkningarna i statsverkspropositionen. Detta överskott skall emellertid korrigeras med hänsyn dels till utvecklingen av behållningarna på reservationsanslagen och dels till den beräknade belastningen på övriga anslag. Enligt av riksräkenskapsverket gjorda undersökningar skulle för 1954/55 uppkomma en reservationsmedelsökning av 65 miljoner kronor och på övriga anslag besparingar om 15 miljoner kronor. Budgetöverskottet skulle alltså, så vitt nu kan överblickas, komma att uppgå till $(136 + 65 + 15 =)$ 216 miljoner kronor. Motsvarande beräkningar i statsverkspropositionen ledde till balans mellan inkomster och utgifter. Jag räknade nämligen i finansplanen med att behållningarna på reservationsanslagen skulle minska med omkring 170 miljoner kronor. Till grund för denna siffra låg uppskattningar som verkställdes av vederbörande myndigheter under hösten 1954. Jag framhöll emellertid samtidigt, att en viss minskning av statsutgifterna vore att räkna med till följd av det i december införda beställningsstoppet.

Det är icke möjligt att närmare precisera hur stor del av den nu konstaterade differensen på $(170 + 65 =)$ 235 miljoner kronor i uppskattningarna av reservationsmedelsförändringarna som beror på beställningsstoppet respektive förskjutningar i medelsförbrukningen av andra skäl. Gjorda överslagsberäkningar tyder emellertid på, att skillnaden till ett belopp av mellan 100 och 150 miljoner kronor förklaras av beställningsstoppet. Den återstående differensen torde i huvudsak sammanhänga med av andra skäl företagna jämkningar i anskaffningsplanerna ävensom vissa förskjutning-

ar av betalningsperioderna. Jag vill i detta sammanhang även nämna, att fram till mitten av mars 1955 beställningar till ett värde av i runt tal 500 miljoner kronor skjutits framåt i tiden. Det bör observeras, att ifrågakvarande siffra avser anskaffningar som icke endast hänför sig till driftbudgeten utan även till kapitalbudgeten och driftkostnadsstaterna för affärsverken. Vidare är det till icke oväsentliga delar fråga om beställningar som enligt de ursprungliga planerna skulle ha skett med stöd av beställningsbemyndiganden och som alltså icke skulle ha förorsakat utgifter förrän om ett eller annat år.

Jag vill i detta sammanhang vidare nämna, att 74 miljoner kronor av överskottet är att hänföra till en överbalansering av automobilskattemedlens specialbudget. Denna överbalansering sammanhänger främst med att inkomsterna av den särskilda investeringsavgiften för motorfordon i sin helhet tillföres automobilskattemedelsfonden för att sålunda på längre sikt komma vägväsendet till godo.

Jag skall slutligen något beröra frågan om eftersläpningarna i utbetalningarna av kommunalskattemedel. Dessa har av riksräkenskapsverket beräknats till 250 miljoner kronor för innevarande budgetår, medan verkets antaganden i mars 1954 rörande skatteunderlagets utveckling innebar en eftersläpning av storleksordningen 100 miljoner kronor. Jag vill även erinra om att utfallet av inkomstskattetiteln för 1953/54 visade sig innebära en eftersläpning med omkring 300 miljoner kronor. Några avsättningar till kommunregleringsfonden för ifrågakvarande båda budgetår har varken föreslagits av riksräkenskapsverket eller förutsatts i vederbörande riksstatsförslag. Jag anser mig ej heller nu mot slutet av budgetåret böra framföra förslag härom. Däremot bör, såsom jag framhållit i finansplanen till årets statsverksproposition, från och med 1955/56 vissa av riksräkenskapsverket föreslagna åtgärder genomföras i syfte att åstadkomma en för den statsfinansiella utvecklingen mer rättvisande redovisning än som varit möjligt med den nuvarande ordningen.

Jag övergår härefter till att behandla det statsfinansiella läget för *budgetåret 1955/56*. I statsverkspropositionen upptogs inkomsterna å driftbudgeten till 9 506 miljoner kronor och utgifterna till 9 106 miljoner kronor, innebärande ett budgetöverskott av 400 miljoner kronor. Av förenämnda inkomstsumma beräknades emellertid ett belopp av 350 miljoner kronor utgöra kommunalskattemedel, som inflyter under budgetåret 1955/56, men som till följd av gällande system för avräkning mellan staten och kommunerna utbetalas först under budgetåren 1956/57—1958/59. Ur statsfinansiell synvinkel uppgick därför överskottet till ett väsentligt lägre belopp, nämligen 50 miljoner kronor.

Sedan kalenderårsskiftet har bilden av den statsfinansiella utvecklingen i hög grad skiftat beroende på förändringar i fråga om såväl inkomsterna som utgifterna. I förhållande till statsverkspropositionen redovisas sålunda på inkomstsidan en nettoökning med 403 miljoner kronor till 9 909 miljoner

kronor och på utgiftssidan, inklusive avsättningen till kommunregleringsfonden, en nettoökning om 178 miljoner kronor till 9 634 miljoner kronor. Resultatet blir ett formellt överskott på driftbudgeten av 275 miljoner kronor jämfört med 50 miljoner kronor enligt statsverkspropositionen.

Vad i n k o m s t e r n a närmare beträffar vill jag till en början framhålla, att riksräkenskapsverkets förnyade beräkningar — inkluderande de förändringar som uppkommit till följd av de höjda lönerna och pensionerna för statsanställda — utvisar en nettoökning med 208 miljoner kronor jämfört med statsverkspropositionen. Sålunda har inkomstskattetiteln uppräknats med 160 miljoner kronor. Vidare beräknas investeringsavgiften för motorfordon tillföra statsverket 50 miljoner kronor för budgetåret 1955/56. Till följd av lönehöjningarna för de statsanställda har inkomsterna från post-, tele- och vattenfallsverken nedräknats med 44 miljoner kronor.

Såsom framgår av min tidigare redogörelse har jag för avsikt att senare denna dag hos Kungl. Maj:t hemställa om att förslag förelägges riksdagen om en höjning av den statliga inkomstskatten för aktiebolag och ekonomiska föreningar. Höjningen, som i uppbördshänseende avses få verkan från och med hösten innevarande år, kan beräknas tillföra staten ytterligare inkomster under budgetåret 1955/56 av i runt tal 200 miljoner kronor. Med utgångspunkt härifrån föreslår jag, att inkomstskattetiteln uppräknas från av riksräkenskapsverket angivna 5 000 miljoner kronor till 5 200 miljoner kronor.

De beräkningar av inkomsterna och utgifterna m. m. på inkomstskattetiteln, som leder fram till beloppet 5 200 miljoner kronor, kan med ledning av riksräkenskapsverkets uppgifter sammanfattas på följande sätt. Som jämförelse har därvid medtagits såväl utfallet för budgetåret 1953/54 och beräkningarna för innevarande budgetår som de i finansplanen till årets statsverksproposition redovisade uppskattningarna. Beloppen anges i miljoner kronor.

	1953/54	1954/55		1955/56	
	Utfall	Enl. stv. prop. 1955	Ny ber.	Enl. stv. prop. 1955	Ny ber.
<i>Inkomster</i>					
Preliminärskatt inklusive fyllnadsbetalningar	6 965	7 620	7 630	1 8 255	8 425
Preliminärskatt avseende sjukförsäkringsavgifter	—	110	110	380	380
Preliminärskatt avseende garantiskatt	—	0	0	200	200
Kvarstående skatt	833	615	615	615	610
Fastighetsskatt	350	300	300	—	—
Avgifter och bidrag från större arbetsgivare:					
Yrkesskade- (olycksfalls-) försäkringen	—	40	40	35	35

¹ Inklusive beräknat bortfall av preliminärskatt om 75 mkr genom skatteförenklingen.

	1953/54	1954/55		1955/56	
	Utfall	Enl. stv. prop. 1955	Ny ber.	Enl. stv. prop. 1955	Ny ber.
Sjuk- och moderskapsförsä- ringen	—	65	65	190	190
Tillkommande skatt	30	40	40	45	45
Restantier m. m.	147	160	160	160	160
Summa inkomster	8 525	8 950	8 960	9 880	10 045
<i>Utgifter</i>					
Kommunalskattemedel	3 743	3 850	3 885	3 730	3 765
Överskjutande skatt	431	590	590	600	600
Restitutioner	46	50	50	50	50
Avgifter och bidrag från större arbetsgivare:					
Yrkesskade- (olycksfalls-) för- säkringen	—	40	40	35	35
Sjuk- och moderskapsförsä- ringen	—	65	65	190	190
Förskott till sjukkassorna	—	225	225	395	395
Omföring av folkpensionsav- gifter	222	—	—	—	—
Övriga omföringar	33	35	35	40	40
Summa utgifter	4 475	4 855	4 890	5 040	5 075
Inkomster utöver utgifter	3 850	4 095	4 070	4 840	4 970
Återföring från fonden för reg- lering av utbetalningarna av kommunalskattemedel	450	300	300	—	—
Höjd statsskatt för bolag och ekonomiska föreningar	—	—	—	—	200
Nettoinkomst på titeln	4 300	4 395	4 370	4 840	5 170
Avrundat		4 400	4 400		5 200

Bortsett från den berörda höjningen av statsskatten för bolag och ekonomiska föreningar visar en jämförelse med motsvarande beräkning i statsverkspropositionen endast smärre förändringar. Preliminärskatteuppbörden för 1955/56, inklusive fyllnadsbetalningar, antages nu bli 170 miljoner kronor högre. Detta sammanhänger å ena sidan med tillkomsten av investeringsavgiften för år 1955, beräknad till 75 miljoner kronor, och vidare med en mindre uppjustering av inkomstantagandena beträffande bolag och löntagare. Å andra sidan kan förenklingen av deklarations- och taxeringsförfarandet numera beräknas leda till ett bortfall av preliminärskatt om närmare 100 miljoner kronor. Bland utgifterna uppskattas med ledning av nu föreliggande uppgifter utbetalningarna av kommunalskattemedel komma att bli 35 miljoner kronor större. Totalresultatet av nu föreliggande upp-

gifter blir en nettointäkt på inkomstskatttiteln av 5 170 miljoner kronor, vilket belopp torde avrundas uppåt till 5 200 miljoner kronor.

Vad beträffar de eftersläpningar i utbetalningarna av kommunalskatte-medel, som innefattas i nämnda inkomstsumma, har riksräkenskapsverket nu uppskattat dessa till 400 miljoner kronor, d. v. s. 50 miljoner kronor mer än som antagits tidigare. Jag vill erinra om att ifrågavarande belopp, såsom föreslagits i statsverkspropositionen, bör uppföras som en särskild avsättningspost på riksstatens utgiftssida och alltså icke såsom under tidigare år frånräknas inkomstskatttiteln.

I fråga om vissa andra inkomsttitlar kommer i det följande smärre jämkningar att föreslås. Jag återkommer senare härtill.

I enlighet med vad jag här anfört skulle inkomsterna, som förut nämnts, komma att uppgå till 9 909 miljoner kronor. Det bör framhållas, att detta inkomstbelopp kommer att uppnås endast under de samhällsekonomiska förutsättningar som antagits gälla under budgetåret. Jag vill i likhet med riksräkenskapsverket likaså understryka de osäkerhetsmoment i övrigt som givetvis även vid denna tidpunkt föreligger vid beräkningen.

Beträffande utgifterna å driftbudgeten, vilka i statsverkspropositionen upptagits till 9 106 miljoner kronor, underströk jag i finansplanen att ökade utgifter var att emotse bland annat som resultat av förestående löneuppgörelser med de statsanställda. Ett förslag till överenskommelse i denna fråga har numera framlagts för riksdagen. Innebörden härav är en ökad anslagsbelastning på driftbudgeten om 165 miljoner kronor. Detta belopp får dock ej tolkas som ett uttryck för de totala kostnaderna av årets löne- och pensionsregleringar. Nyssnämnda siffra innefattar nämligen icke kostnadsökningen för affärsverken, vilken kan uppskattas till i runt tal 110 miljoner kronor. Sammanlagt uppgår de ökade kostnaderna för tjänstemannalöner och pensioner till cirka 280 miljoner kronor. Därutöver kan förutses ytterligare utgiftsökningar genom bland annat höjda kollektivavtalslöner. I vad mån detta kommer att påkalla anslagsöverskridanden eller anslag på tilläggsstat kan för närvarande icke överblickas, då definitiva uppgörelser ännu icke träffats på ett flertal områden.

Nettoresultatet av övriga utgiftsförändringar på driftbudgeten innebär en minskning med 37 miljoner kronor, främst sammanhängande med ett lägre medelsbehov på jordbruksregleringens område än som tidigare antagits.

Av vad nu sagts framgår att driftbudgeten för budgetåret 1955/56 kan beräknas lämna ett överskott av (9 909 — 9 634 =) 275 miljoner kronor efter avsättning med 400 miljoner kronor till kommunregleringsfonden, vilket belopp motsvarar eftersläpningen i utbetalningarna till kommunerna av under 1955/56 preliminärt inflytande kommunalskatte-medel.

Vid bedömningen av budgetutfallet bör även förändringarna i reservationsmedelsbehållningarna beaktas. I statsverkspropositionen beräknades dessa komma att minska med endast omkring 25 miljoner kronor. Någon ny undersökning har icke företagits sedan dess. Då emellertid beställningsstoppet, såsom jag tidigare nämnt, medfört en icke oväsentlig minskning av

anslagsbelastningen för innevarande budgetår och då avsikten är att efter hand avveckla de nuvarande inskränkningarna, torde man kunna förutse en ökad reservationsmedelsförbrukning under nästa budgetår. Närmare hållpunkter för en revidering av den i finansplanen angivna siffran saknas dock, varför denna här upptages oförändrad. Under dessa förutsättningar skulle alltså på driftbudgeten uppkomma ett överskott av 250 miljoner kronor.

Utfallet av driftbudgeten för budgetåret 1955/56, sådant det under här angivna förhållanden skulle komma att gestalta sig i jämförelse med tidigare gjorda beräkningar, framgår av följande sammanställning.

Jag vill understryka att något budgetöverskott ej skulle ha uppkommit, om icke vissa *tillfälliga, av stabiliseringspolitiska åtgärder betingade inkomster* förelegat. Resultatet skulle under sådana förhållanden i stället ha blivit en jämnt balanserad budget. Såsom tidigare nämnts beräknas nämligen den allmänna investeringsavgiften och den bebådade höjningen av bolagsskatten under nästa budgetår tillföra statsverket inkomster om 75 respektive 200 miljoner kronor, eller tillhopa 275 miljoner kronor, d. v. s. samma belopp vartill budgetöverskottet antagits uppgå. Jag har härvid bland de tillfälliga inkomsterna icke medräknat den särskilda investeringsavgiften för

Driftbudgeten

Miljoner kronor

Budgetår	Inkomster	Utgifter	Över- eller underskott	Reservationsmedelsförändringar	Över- eller underskott inkl. reservationsmedelsförändringar
1950/51	5 821	5 449	¹ + 372	(- 175)	+ 372
1951/52	7 507	6 423	¹ + 1 084	(+ 138)	+ 1 084
1952/53	7 808	7 647	¹ + 161	(- 21)	+ 161
1953/54	8 535	8 130	¹ + 405	(+ 175)	+ 4 5
1954/55 enl. riksstaten	8 599	8 603	- 4	- 60	- 64
» stv. prop. 1955.....	8 805	8 635	+ 170	- 170	0
ny beräkning	8 892	³ 8 756	³ + 136	³ + 65	⁴ + 216
1955/56 enl. stv. prop. 1955.....	9 506	9 106	+ 400	- 25	+ 375
efter avsättning (350 mkr) till fonden för reglering av utbetalningarna av kommunalskattemedel			+ 50	- 25	+ 25
ny beräkning	9 909	9 234	+ 675	- 25	+ 650
efter avsättning (400 mkr) till fonden för reglering av utbetalningarna av kommunalskattemedel			+ 275	- 25	+ 250
efter avsättning (275 mkr) till särskilt konto i riksbanken av tillfälliga, konjunkturpolitiskt betingade inkomster			-	- 25	- 25

¹ Reservationsmedelsförändringar inräknade.

² Avser å riksstat och tilläggsstater upptagna anslag om 8 603 resp. 153 mkr.

³ Exkl. indragna reservationsmedel.

⁴ Inkl. besparingar å anslag om 15 mkr.

motorfordon, vilken ju i sin helhet skall tillgodoföras automobilskattemedelsfonden. Jag återkommer till denna fråga i det följande.

De tillfälliga inkomsterna härleder sig, som nyss nämnts, från skattepolitiska åtgärder som vidtagits icke av statsfinansiella skäl utan för att dämpa efterfrågan och därmed även överkonjunkturen i näringslivet. Jag finner det motiverat, att de medel som på detta sätt beräknas bli indragna till statsverket tillsvärdare steriliseras. Härigenom bortfaller den invändningen mot budgetöverskottet som konjunkturutjämnande medel, att överskott på driftbudgeten endast leder till ökade statsutgifter. Genom steriliseringen uppnås även en förstärkning av de åtgärder som nyligen vidtagits i kreditåstramande syfte. Jag förordar för den skull att ett belopp av 275 miljoner kronor avsättes till budgetutjämningsfonden för att där särredovisas samt att motsvarande belopp får av statskontoret överföras till ett särskilt konto i riksbanken. Jag kommer i det följande att göra hemställan härom. Ifrågasvarande överföring bör med utgångspunkt från nämnda belopp jämnt fördelas över budgetåret. De medel som vid utgången av budgetåret 1955/56 kommer att inestå på det särskilda kontot bör, med beaktande av statsfinansiella och kreditmarknadsmässiga synpunkter, användas till att nedbringa riksgäldskontorets skulder, i första hand kontorets skuld till riksbanken. Det torde få ankomma på riksdagen att senare, efter förslag av Kungl. Maj:t, meddela närmare beslut om tidpunkten för medlens disposition.

Jag har i det föregående framhållit, att det beräknade överskottet på driftbudgeten är sammansatt av inkomster, som i sin helhet hänför sig till den allmänna investeringsavgiften och den höjda bolagsskatten. Bortses från dessa tillfälliga, av konjunkturpolitiska skäl motiverade inkomster, är budgeten balanserad. Jag vill i detta sammanhang å andra sidan nämna, att automobilskattemedlens specialbudget, vilken utgör en del av driftbudgeten, för nästa budgetår beräknas lämna ett *överskott* av inkomster utöver utgifter på 131 miljoner kronor. Bland inkomsterna har därvid inräknats den särskilda investeringsavgiften för motorfordon. Då ifrågasvarande inkomstöverskott enligt gällande grunder skall särredovisas i bokföringen och alltså kommer att reserveras för vägväsendets behov, skulle utifrån nu angivna förutsättningar den allmänna delen av driftbudgeten vara underbalanserad med samma belopp.

Det finns ingen anledning att av vad nu sagts draga några andra slutsatser i fråga om den framtida skattepolitiken än dem som skisserades i finansplanen. Jag har vid upprepade tillfällen tidigare haft anledning framhålla som min mening, att tillfälliga statsinkomster icke bör användas för finansiering av en allmän skattesänkning; i all synnerhet icke om de tillfälliga inkomsterna härleder sig från åtgärder som vidtagits för att dämpa efterfrågan. Med denna utgångspunkt anser jag att en skattereform med verkan redan under nästa budgetår icke kan komma i fråga. Å andra sidan bör de statsfinansiella förhållandena under budgetåren 1956/57 och 1957/58 — även sedan de tillfälliga inkomsterna bortfallit — alltjämt ge utrymme för en allmän skattesänkning med verkan från och med år 1957. Från samhälls-

ekonomiska synpunkter är de ytterligare stabiliseringsåtgärder som nyligen vidtagits eller, beträffande höjningen av bolagsskatten, som i dag kommer att föreslås, ägnade att medverka till en lugn konjunkturutveckling med balans i ekonomin, vilket är förutsättningen för ett realiserande av skattesänkingsprogrammet.

Jag har med det anförda än en gång velat understryka min avsikt att i sinom tid hemställa ett förslag till en allmän skattesänkning med tyngdpunkten lagd på de mindre inkomsttagarna förelägges nästa års riksdag. Särskilda sakkunniga har i detta syfte tillkallats för att verkställa erforderliga utredningar.

En sammanställning över de förändringar av inkomsterna och utgifterna å driftbudgeten för nästa budgetår, som i enlighet med vad i det föregående anförts föreligger i förhållande till beräkningarna i statsverkspropositionen, torde såsom *bilaga* få fogas till detta protokoll.

Jag torde härefter få framlägga förslag rörande grunderna för uttagande av preliminär skatt för inkomst under nästa budgetår. Beträffande procenttalet för nästkommande budgetårs *förre* hälft vill jag erinra om att detta procenttal — jämligt stadgande i 12 § förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt — skall bestämmas till samma tal som gällt för innevarande budgetårs senare hälft d. v. s. till 110. Vad åter angår nästkommande budgetårs *senare* hälft, för vilken tid procenttalet icke är i förväg bundet, förordar jag, att för fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser den statliga inkomstskatt, som skall ingå i den preliminära skatten för budgetåret 1955/56, likaledes uttages med 110 procent av grundbeloppet. Beträffande den slutliga inkomstskatten på grund av 1955 års taxering vill jag erinra om att denna skatt — jämligt bestämmelserna i 12 § förordningen om statlig inkomstskatt — automatiskt utgår efter enahanda procenttal av grundbeloppen som gällt med avseende å motsvarande preliminära skatt för kalenderåret 1954.

I anslutning till vad departementschefen sålunda anført har Kungl. Maj:t i propositionen nr 190 föreslagit riksdagen att *dels* besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för hela budgetåret 1955/56 med 110 procent av grundbeloppet, *dels ock* upptaga inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1955/56 enligt en vid statsrådsprotokollet såsom *Bihang A* fogad specifikation. Denna specifikation överensstämmer med statsverkspropositionens förslag till beräkning av bevillningarna med undantag av att i specifikationen under rubriken Automobilskattemedel uppförts en ny inkomsttitel, benämnd Särskild investeringsavgift för motorfordon med belopp av 50 miljoner kronor, samt att inkomsterna å följande inkomsttitlar beräknats sålunda:

Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	5 200 000 000
Kupongskatt	5 000 000
Omsättnings- och expeditiönsstämplat m. m.	70 000 000
Fordonsskatt	285 000 000
Införelavgift och accis å fettvaror m. m.	56 000 000
Statlig nöjesskatt	57 000 000
Skatt å elektrisk kraft	37 000 000
Postverket	6 000 000

Sammanfattningsvis må anföras, att de sålunda i propositionen nr 190 föreslagna beräkningarna av bevillningarna i förhållande till statsverkspropositionens beräkningar innebär en sammanlagd höjning av 403 miljoner kronor.

Utskottets yttrande

I propositionen nr 190 har Kungl. Maj:t föreslagit, att statlig inkomstskatt för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för hela budgetåret 1955/56 med 110 procent av grundbeloppet. Vidare har Kungl. Maj:t i propositionen avgivit förslag till beräkning av bevillningarna för nämnda budgetår.

I de likalydande motionerna I: 542 (av herr Ewerlöf m. fl.) och II: 672 (av herr Hjalmarson m. fl.) har yrkats, att riksdagen måtte, under uttalande av att en statlig budgetpolitik enligt i motionerna angivna riktlinjer bort och borde föras, besluta, att uttagningsprocenten för den statliga inkomstskatten skall vad angår senare hälften av budgetåret 1955/56 fastställas till 100. Jämväl i de likalydande motionerna I: 543 (av herr Ohlon m. fl.) och II: 673 (av herr Ohlin m. fl.) har framställts yrkande om en sänkning av uttagningsprocenten vid den statliga inkomstskatten från 110 till 100. I motionerna har understrukits betydelsen av en skattelättnad för att stimulera produktion, arbetsvilja och sparande samt framhållits att en sänkning av uttagningsprocenten nu borde komma till stånd som en första etapp i en allmän sänkning av skatterna. I motionerna I: 542 och II: 672 har därvid motionärerna, med framhävande av behovet av en omprövning av den statliga utgiftspolitiken, anknutit förverkligandet av en skattesänkning omedelbart och på längre sikt till ett program för den statliga budgetpolitiken enligt i motionerna angivna riktlinjer.

Utskottet har vidare i detta sammanhang att taga ställning till vissa vid riksdagens början väckta, ännu icke behandlade motioner angående avskaffande av kvarlåtenskapsskatten m. m. och sänkning av motorfordonsskatterna. Till de yrkanden som härutinnan framställts återkommer utskottet i det följande.

De i propositionen nr 190 framlagda beräkningarna av inkomster och utgifter för budgetåret 1955/56 utvisar i förhållande till beräkningarna i stats-

verkspropositionen på inkomstsidan en nettoökning av ca 403 miljoner kronor och på utgiftssidan en nettoökning av ca 128 miljoner kronor. Driftbudgeten för budgetåret 1955/56 beräknas sålunda lämna ett överskott av 275 miljoner kronor, sedan till kommunregleringsfonden avsatts ett belopp av 400 miljoner kronor, motsvarande eftersläpningen i utbetalningarna av kommunalskattemedel, som kommer att inflyta vid den preliminära skatteuppbörden under budgetåret 1955/56. Nämnade överskott väntas i huvudsak motsvara inkomsten under nästa budgetår av den vid början av innevarande år införda allmänna investeringsavgiften och den höjda bolagsskatt, som utskottet denna dag tillstyrkt i betänkandet nr 52. Inkomsten av nämnda skattepolitiska åtgärder förordas skola undandragas omedelbar disposition och i enlighet härmed föreslås att ett belopp av 275 miljoner kronor särredovisas som avsättning till budgetutjämningsfonden och steriliseras. Detta förslag liksom förslaget om avsättning till kommunregleringsfonden har hänvisats till behandling av statsutskottet.

Av det anförda framgår att budgeten är balanserad, om man frånser ovan nämnda tillfälliga konjunkturpolitiskt motiverade inkomster. Enligt vad departementschefen uttalat bör dylika inkomster icke användas för finansiering av en allmän skattesänkning. Detta uttalande, som ligger i linje med tidigare framförd uppfattning från statsmakternas sida rörande dispositionen av inkomster av berörd natur, kan utskottet biträda. Då sålunda de för nästa budgetår beslutade statsutgifterna kan bedömas taga i anspråk de för samma tid påräkneliga inkomsterna med oförändrad uttagsprocent, saknas utrymme för en sänkning av skattesatsen med verkan från nästa budgetår. Angelägenheten av att tillvarata möjligheterna till en skattesänkning har tidigare understrukits, bl. a. av 1954 års bevillningsutskott i dess betänkande nr 57. Tillika har emellertid påpekats att en skattesänkning i ett högkonjunkturläge, som det nu rådande, icke bör genomföras genom en faktisk underbalansering av budgeten. Denna ståndpunkt bör enligt utskottets mening alljämt hävdas. Såsom framgår av statsverkspropositionen och ytterligare understrukits i propositionen nr 190 kan med hänsyn till statsfinansernas förmodade utveckling på något längre sikt och vid bevarad samhällsekonomisk balans möjligheterna till sänkning av statsskatten framstå som påtagliga. Mot denna bakgrund har chefen för finansdepartementet numera låtit tillkalla särskilda sakkunniga för att närmare utreda frågan om en skattesänkning med tyngdpunkten lagd på de lägre inkomsttagarna. Det framstår enligt utskottets mening med hänsyn härtill som angeläget att förutsättningarna för genomförandet av den skattesänkning, som kan bli resultatet av nämnda utredningsarbete, icke i nämnvärd mån rubbas, vilket enligt utskottets uppfattning skulle bli fallet vid bifall till föreliggande motionsyrkanden om sänkning av uttagsprocenten med verkan från nästa budgetår. I anslutning härtill vill utskottet jämväl understryka departementschefens i statsverkspropositionen gjorda uttalande om angelägenheten av att en försiktig utgiftspolitik upprätthålles. Med det anförda avstyrker utskottet de inbördes likalydande motionerna I: 542 och II: 672 samt I: 543 och II: 673.

Vad angår inkomsterna å inkomstskatttiteln har dessa uppräknats med 360 miljoner kronor i förhållande till beräkningarna i statsverkspropositionen. Denna uppräkning innebär ett godtagande av riksräkenskapsverkets senast gjorda uppskattning, med tillägg av de ca 200 miljoner kronor den föreslagna höjningen av bolagsskatten väntas inbringa under nästa budgetår. Utskottet har ingen erinran mot den föreliggande beräkningen av inkomstskatttiteln.

Utskottet har vidare att behandla ett flertal motioner rörande kvarlåtenskapsskatten. Sålunda yrkas i de likalydande motionerna I: 101 (av herr Ewerlöf m. fl.) och II: 132 (av herr Hjalmarson m. fl.) samt i de likalydande motionerna I: 102 (av herr Ohlon m. fl.) och II: 135 (av herr Ohlin m. fl.) att kvarlåtenskapsskatten skall avskaffas med utgången av innevarande kalenderår respektive med utgången av innevarande budgetår; i de båda sistnämnda motionerna yrkas därjämte skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om utredning om en mindre höjning av arvslottsbeskattningen. I de likalydande motionerna I: 352 (av herr Gustaf Elofsson m. fl.) samt II: 168 (av herr Persson i Norrby m. fl.) hemställas om skrivelse med begäran om utredning och förslag angående avskaffande av kvarlåtenskapsskatten och eventuellt, om så bedömes nödvändigt som kompensation härför, en skärpning av arvsskatten på större förmögenheter. De här redovisade yrkandena överensstämmer i huvudsak med yrkanden, som motionsvis framförts vid 1952, 1953 och 1954 års riksdagar. Utskottet får erinra om att en omprövning av kvarlåtenskapsbeskattningens bestånd och utformning skedde vid 1952 års riksdag i samband med omläggningen av statsbeskattningen. Därvid genomfördes den lättnaden i kvarlåtenskapsbeskattningen att skattepliktsgränsen från och med den 1 januari 1953 höjdes från 30 000 kronor till 50 000 kronor, varjämte en därmed sammanhängande justering av skatteskalen vidtogs. Frågans behandling vid 1953 och 1954 års riksdagar i anledning av väckta motioner i ämnet innebar ett godtagande av den av 1952 års riksdag intagna ståndpunkten. Då i de föreliggande motionerna icke framförts några väsentligen nya synpunkter på frågan och förutsättningarna för kvarlåtenskapsbeskattningen icke undergått sådana förändringar som kan motivera ett annat ställningstagande från riksdagens sida än som skett de senare åren, finner sig utskottet icke kunna tillstyrka de föreliggande motionerna rörande kvarlåtenskapsbeskattningen och därmed sammanhängande spörsmål. Inkomsten å titeln arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt bör i enlighet härmed upptagas i överensstämmelse med den i propositionen nr 190 gjorda beräkningen.

Utskottet har ytterligare att i förevarande sammanhang taga ställning till de vid riksdagens början väckta likalydande motionerna I: 148 (av herr Ewerlöf m. fl.) och II: 177 (av herr Hjalmarson m. fl.) samt de likalydande motionerna I: 149 (av herr Ohlon m. fl.) och II: 184 (av herr Ohlin m. fl.), i vilka motioner framställts yrkanden om sänkning av skatterna å motorfor-

donstrafiken. Sålunda föreslås fordonsskatten skola sänkas till den nivå som gällde enligt de före 1954 års skattehöjning föreskrivna skattesatserna. I fråga om drivmedelsskatterna yrkas i motionerna en sänkning av bensinskatten med 1 öre per liter och av brännolja-skatten med 6 öre per liter. Dessa skattesänkningar, som av motionärerna beräknas medföra ett intäktsbortfall för helt budgetår räknat av ca 50 miljoner kronor, har föreslagits skola träda i kraft, såvitt avser drivmedelsskatterna, den 1 juli 1955 och, såvitt avser fordonsskatten, den 1 januari 1956.

Som huvudsakligt skäl för dessa yrkanden har motionärerna anslutit sig till en uppfattning om den budgettekniska uppläggnings- och medelsanvisningen för vägväsendets behov, vars godtagande anses möjliggöra ett lägre skatteuttag. Sålunda borde enligt motionärernas mening den nuvarande principen om kalenderårsberäknade anslag ersättas med ett system, enligt vilket för kalenderåret fastställdes en investeringsram för väginvesteringarna, medan anslagsanvisningen begränsades till vad som erfordrades för att täcka utgifterna fram till utgången av budgetåret. Med anledning härav vill utskottet erinra om att de av motionärerna framförda budgettekniska synpunkterna var föremål för ingående uppmärksamhet vid 1954 års riksdag i samband med behandlingen av frågorna om motorfordonsbeskattningen och anslaget till vägväsendet, därvid det av motionärerna förordade systemet avvisades. Utskottet får tillika erinra om att innevarande års riksdag i samband med behandlingen av anslagsfrågorna under sjätte huvudtiteln ånyo tagit ställning till det av motionärerna upptagna spørsmålet om sättet för redovisningen av väganlagen och därvid icke funnit skäl frångå den hittills tillämpade budgetordningen. Med hänsyn till vad sålunda anförts finner utskottet anledning ej föreligga att bedöma behovet av automobilskattemedel med utgångspunkt från en annan ordning än den sålunda godtagna.

Som ytterligare skäl för en skattesänkning har framhållits, att automobilskatteinkomsterna enligt föreliggande uppskattningar komma att öka förhållandevis mera än vad som kunnat förutses vid fjolårets beslut i automobilskattefrågan.

Inkomsterna å titeln automobilskattemedel har i propositionen nr 190 uppskattats till 920 miljoner kronor mot 865 miljoner kronor i statsverkspropositionen, innebärande en höjning med 55 miljoner kronor. Bland inkomsterna har därvid inräknats avkastningen av den vid innevarande års början genomförda särskilda investeringsavgiften för motorfordon, vilken antagits under nästa budgetår inbringa 50 miljoner kronor. Av automobilskattemedlen i övrigt har fordonsskatten i det nu föreliggande förslaget uppräknats med 5 miljoner kronor.

De anslag för budgetåret 1955/56 som skall avräknas mot automobilskattemedlen uppgår enligt beslut av innevarande års riksdag till i runt tal 789 miljoner kronor. Härav följer att å automobilskattemedlens specialbudget för nästa budgetår beräknas uppkomma ett överskott, nyssnämnda tillfälliga inkomster inbegripna, å 131 miljoner kronor vid oförändrat skatteuttag. Den av riksdagen beslutade medelsanvisningen ansluter sig till den investe-

ringsplan för vägväsendet som låg till grund för förra årets beslut i automobilskattefrågan. Rörande denna investeringsplan må anmärkas, att dess genomförande med successivt stegrade väginvesteringar har ansetts förutsätta ett genomsnittligt ökat skatteuttag, som vid investeringsperiodens början förutsågs skola medföra ett överskott av automobilskattemedel, som emellertid väntades komma att tagas i anspråk mot periodens slut. Väl har utvecklingen i fråga om inkomsterna av motorfordonsskatterna till följd av fordonsparkens snabba tillväxt varit gynnsammare än man tidigare räknat med, vilket i förening med en av konjunkturmässiga skäl betingad återhållsamhet beträffande investeringsvolymen för vägväsendet kommer att medföra ett i motsvarande mån ökat överskott av automobilskattemedel. Det bör emellertid å andra sidan icke förbises att på vägväsendets område föreligger mycket stora investeringsbehov, som i den takt det samhällsekonomiska utrymmet medger kommer att föranleda en utökad verksamhet på vägbyggnadsområdet och därmed även vidgade finansieringskrav, som kan tillgodoses med föreliggande överskott av automobilskattemedel. Utskottet vill i anslutning härtill erinra om den förutsättning på vilken utgörandet av motorfordonsskatterna vilar, nämligen att avkastningen därav under alla förhållanden skall komma vägväsendet till godo. Med det nu anförda avstyrker utskottet de föreliggande motionerna om sänkning av motorfordonsskatterna. I enlighet härmed och då utskottet icke funnit anledning till erinran mot de föreliggande beräkningarna av inkomsterna av automobilskattemedel bör dessa upptagas på sätt föreslås i proposition nr 190.

Mot de i nämnda proposition gjorda inkomstberäkningarna i de delar desamma av utskottet ej särskilt berörts har utskottet ingen erinran.

Utskottets hemställan

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte — i anledning av Kungl. Maj:ts i proposition nr 190 framlagda förslag angående skatteprocenten samt med avslag å de likalydande motionerna I: 542 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 672 av herr Hjalmarson m. fl. samt de likalydande motionerna I: 543 av herr Ohlon m. fl. och II: 673 av herr Ohlin m. fl. — besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för hela budgetåret 1955/56 med 110 procent av grundbeloppet;

B) att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 101 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 132 av herr Hjalmarson m. fl. samt de likalydande

motionerna I: 102 av herr Ohlon m. fl. och II: 135 av herr Ohlin m. fl., sistnämnda motioner såvitt avser avskaffande av kvarlåtenskapskatten,

2) de likalydande motionerna I: 102 av herr Ohlon m. fl. och II: 135 av herr Ohlin m. fl., i vad de ej behandlas under B 1),

3) de likalydande motionerna I: 352 av herr Gustaf Elofsson m. fl. och II: 168 av herr Persson i Norrby m. fl.,

4) de likalydande motionerna I: 148 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 177 av herr Hjalmarson m. fl. samt de likalydande motionerna I: 149 av herr Ohlon m. fl. och II: 184 av herr Ohlin m. fl., såvitt motionerna avser ändring i förordningen den 2 juni 1922 (nr 260) om automobilskatt,

5) de likalydande motionerna I: 148 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 177 av herr Hjalmarson m. fl. samt de likalydande motionerna I: 149 av herr Ohlon m. fl. och II: 184 av herr Ohlin m. fl., såvitt motionerna avser ändring i förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit, ävensom

6) de likalydande motionerna I: 148 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 177 av herr Hjalmarson m. fl. samt de likalydande motionerna I: 149 av herr Ohlon m. fl. och II: 184 av herr Ohlin m. fl., såvitt motionerna avser ändring i förordningen den 21 maj 1954 (nr 260) om brännoljeskatt,

icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

C) att bevillningarna för budgetåret 1955/56 måtte beräknas sålunda:

	Kronor	Kronor
Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m. . .	5 200 000 000	
Kupongskatt	5 000 000	
Utskiftningsskatt och ersättningsskatt	1 000 000	
Fondskatt	1 000 000	
Skogsvårdsavgifter	7 800 000	
Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter	750 000	
Arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskaps- skatt	70 000 000	
Lotterivinstskatt	48 000 000	
Omsättnings- och expeditiönsstämplat m. m.	70 000 000	5 403 550 000
Automobilskattemedel:		
Fordonsskatt	285 000 000	
Bensinskatt	585 000 000	
Särskild investeringsavgift för motorfordon	50 000 000	920 000 000

	Kronor	Kronor
Tullar och acciser:		
Tullmedel	500 000 000	
Varuskatt	210 000 000	
Införelavgift och accis å fettvaror m. m. . .	56 000 000	
Skatt å kaffe	18 000 000	
Tobaksskatt	650 000 000	
Rusdrycksförsäljningsmedel av partihan- delsbolag	12 000 000	
Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhan- delsbolag	35 000 000	
Omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker	820 000 000	
Omsättnings- och utskänkningskatt å vin	50 000 000	
Maltdrycksskatt	100 000 000	
Skatt å läskedrycker	42 000 000	
Statlig nöjesskatt	57 000 000	
Skatt å elektrisk kraft	37 000 000	2 587 000 000
Postverket (överskott)		6 000 000

Stockholm den 19 maj 1955

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjödahl, Heüman, Spetz*, Gustaf Elofsson, Eriksson, Söderquist, Velander, Snygg, Bengtson* och Falk; samt

från andra kammaren: herrar Olsson i Gävle, Kristensson i Osby*, Sundström, Hagberg i Malmö, Sjölin, Vigelsbo, Allard, Kollberg, Kärrlander och Henriksson.

* Icke närvarande vid justering av betänkandet.

Reservationer:

I) av herrar *Gustaf Elofsson, Bengtson* och *Vigelsbo*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka bifall till de likalydande motionerna I: 352 och II: 168 samt att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 40, som börjar med orden »Utskottet har» och slutar med orden »gjorda beräkningen», bort ha följande lydelse:

»Utskottet har — — — (= utskottet s. 40 rad 8—rad 20 uppifrån) — — — större förmögenheter. I anledning av de angivna motionerna vill

utskottet framhålla att kvarlåtenskapsskatten allt ifrån dess införande varit föremål för mycket starka invändningar. Den kritik som sålunda riktats mot denna beskattningsform har alltefter erfarenheterna vunnit i styrka. Tillsammans med den årliga progressiva förmögenhetsbeskattningen och den under lång tid gällande arvslottsskattningen utövar kvarlåtenskapsskatten såsom pålägg till dessa förutnämnda skatter ofta en i vissa lägen framträdande konfiskatorisk och destruktiv verkan. Särskilt är detta förhållandet inom familjeföretag där, förutom de svårigheter som är förenade med ett ledarskifte, även följer verkningarna av att företaget genom kvarlåtenskapsskatten ofta till alltför stor del berövas det produktionskapital som är nödvändigt för nyetablering, rationalisering och en ostörd kontinuerlig drift. Härtill kan läggas skattens uppenbart orättvisa verkningar inom familjer med många barn, där arvsförmögenheten ofta är resultatet av familjemedlemmarnas gemensamma insatser och arbete. Särskilt är detta ej sällan förhållandet inom de jordbrukarfamiljer som i större eller mindre grad drabbas av skatten. Särskilt otillfredsställande i förhållande till principen om jämlikhet i beskattningen är att kvarlåtenskapsskatten först avräknas dödsboets odelade förmögenhetsmassa, varigenom de arvsberättigade inom flerbarnsfamiljerna drabbas av en långt hårdare beskattning än som är förhållandet inom familjer med få barn.

Allt tydligare framträder numera kvarlåtenskapsskattens minskade betydelse ur budgetär synpunkt. Vid skattens införande år 1947 beräknades kvarlåtenskapsskatten inbringa ett årligt belopp av ca 40 miljoner kronor; för budgetåret 1955/56 kan beräknas att beloppet nedgår till omkring 18 miljoner kronor. Tydligt är att detta belopp icke kompenserar de obestridliga nackdelar i produktionshämmande hänseende som skattens uttagande innebär.

Det anförda ger otvivelaktigt ett starkt stöd åt den uppfattningen att landet skulle vinna på kvarlåtenskapsskattens omedelbara avskaffande. Utan att eftersätta kravet på att detta slutmål snarast möjligt förverkligas torde det dock vara välbetänkt att låta frågan om sättet för själva avvecklingen föregås av en skyndsam utredning. Huruvida inkomstbortfallet bör kompenseras eller om behov härav ens föreligger exempelvis genom någon mindre höjning av arvslottsskatten på vissa förmögenheter, torde bli utredningens uppgift att utreda. Det bör dock framhållas, att genom de starkt stegrade taxeringsvärdena och penningvärdets fall arvslottsskatten redan undergått en stark stegring.

Med hänvisning till det nu sagda och till vad som anförts i de likalydande motionerna I: 352 och II: 168 förordar utskottet skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om skyndsam utredning samt förslag angående avskaffande av kvarlåtenskapsskatten.»

dels ock utskottets hemställan under punkten B 3 bort ha följande lydelse:

»3) att riksdagen måtte, med bifall till de likalydande motionerna I: 352 av herr Gustaf Elofsson m. fl. och II: 168 av

herr Persson i Norrby m. fl., i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa skyndsamt utredning angående avveckling av kvarlåtenskapsskatten samt för riksdagen framlägga förslag om dess avskaffande.»

II) av herrar *Spetz, Söderquist, Velanders, Kristensson* i Osby, *Hagberg* i Malmö, *Sjölin* och *Kollberg*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka bifall till de likalydande motionerna I: 148 och II: 177 samt I: 149 och II: 184 samt att därför

dels den del av utskottets yttrande som börjar å s. 41 med orden »Som huvudsakligt» och slutar å s. 42 med orden »proposition nr 190» bort ha följande lydelse:

»I de förevarande motionerna har framhållits att de regler som för närvarande tillämpas i fråga om vägnslagens redovisning på riksstaten icke är tillfredsställande, eftersom de medför att ett större uttag sker av bilskatter än vad som behövs för att täcka de faktiska vägutgifterna under budgetåret. Under förutsättning att de för budgeten uppförda vägnslagen stiger år från år — vilket den vid fjolårets riksdag antagna finansplanen för vägbyggandet innebär — leder det nuvarande systemet till en år från år ökad behållning av icke utnyttjade anslagsmedel. Den i motionerna förordade ändringen av anslagstekniken, vilken bl. a. skulle inneburi en anpassning av vägnslagen till det faktiska medelsbehovet för budgetåret, har behandlats av statsutskottet och riksdagen. Majoriteten har därvid fasthållit vid den nu gällande ordningen. Detta ställningstagande bör dock enligt utskottets mening icke föranleda ett avslag på motionerna i vad avser en sänkning av skattesatserna. Det reella utrymmet för en sänkning av motorfordonsbeskattningen föreligger oberoende härav. Utskottet vill peka på de redan förefintliga stora reservationsmedelsbehållningarna på vägnslagen, vilka vid utgången av innevarande budgetår beräknas uppgå till ca 230 miljoner kronor samt på att vägbudgeten under nästa budgetår *vid oförändrat skatteuttag* beräknas lämna ett *överskott* på 80 miljoner kronor. Hårtill kommer sedan intäkterna av den tidigare av innevarande års riksdag beslutade bilaccisen, vilka beräknas till 50 miljoner kronor. Den sänkning av motorfordonsbeskattningen, som motionärerna föreslagit, kan beräknas föranleda ett inkomstbortfall för staten av ca 50 miljoner kronor. Den kan därför uppenbarligen rymmas inom vägbudgetens ram. Utskottet tillstyrker därför motionerna. Vid detta ställningstagande har utskottet vidare fäst stor vikt vid angelägenheten att genom en skattesänkning nedbringa kostnaderna för motorfordonstrafiken, vilket icke minst i dagens läge måste anses vara av den största betydelse.»

dels ock utskottets hemställan under punkterna B 4—6 bort erhålla följande lydelse:

»4) att riksdagen måtte, med bifall till de likalydande motionerna I: 148 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 177 av herr Hjalmarson m. fl. samt de likalydande motionerna I: 149 av

herr Ohlon m. fl. och II: 184 av herr Ohlin m. fl., såvitt motionerna avser ändring i förordningen den 2 juni 1922 (nr 260) om automobilskatt, antaga det i motionerna I: 148 och II: 177 intagna förslaget till förordning angående ändrad lydelse av 5 § förordningen den 2 juni 1922 (nr 260) om automobilskatt,

5) att riksdagen måtte, med bifall till de likalydande motionerna I: 148 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 177 av herr Hjalmarson m. fl. samt de likalydande motionerna I: 149 av herr Ohlon m. fl. och II: 184 av herr Ohlin m. fl., såvitt motionerna avser ändring i förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit, antaga det i motionerna I: 148 och II: 177 intagna förslaget till förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit,

6) att riksdagen måtte, med bifall till de likalydande motionerna I: 148 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 177 av herr Hjalmarson m. fl. samt de likalydande motionerna I: 149 av herr Ohlon m. fl. och II: 184 av herr Ohlin m. fl., såvitt motionerna avser ändring i förordningen den 21 maj 1954 (nr 260) om brännoljeskatt, antaga det i motionerna I: 148 och II: 177 intagna förslaget till förordning angående ändrad lydelse av 3 § förordningen den 21 maj 1954 (nr 260) om brännoljeskatt.»

III) av herrar *Velander* och *Hagberg* i Malmö, vilka ansett, att utskottet under punkterna A), B 1) och C) bort hemställa:

»A) att riksdagen — med förklarande att Kungl. Maj:ts i proposition nr 190 framlagda förslag angående skatteprocenten icke kunnat av riksdagen oförändrat antagas samt med bifall till de likalydande motionerna I: 542 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 672 av herr Hjalmarson m. fl. — måtte, under uttalande av att en statlig budgetpolitik enligt i motionerna angivna riktlinjer bort och bör föras, besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för förra hälften av budgetåret 1955/56 med 110 procent av grundbeloppet och för senare hälften av samma budgetår med 100 procent av grundbeloppet,

samt att de likalydande motionerna I: 543 av herr Ohlon m. fl. och II: 673 av herr Ohlin m. fl. måtte anses besvarade genom vad utskottet ovan hemställt;

B 1) att riksdagen måtte, med bifall till de likalydande motionerna I: 101 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 132 av herr

Hjalmarson m. fl. samt i anledning av de likalydande motionerna I: 102 av herr Ohlon m. fl. och II: 135 av herr Ohlin m. fl., såvitt avser avskaffande av kvarlåtenskapsskatten, antaga följande

Förslag

till

*förordning om upphävande av förordningen den 26 juli 1947 (nr 581)
om kvarlåtenskapsskatt*

Härigenom förordnas, att förordningen den 26 juli 1947 om kvarlåtenskapsskatt skall upphöra att gälla med utgången av december månad 1955.

C) att bevillningarna för budgetåret 1955/56 måtte beräknas sålunda:

	Kronor	Kronor
Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	4 835 000 000	
Kupongskatt	5 000 000	
Utskiftningsskatt och ersättningskatt	1 000 000	
Fondskatt	1 000 000	
Skogsvårdsavgifter	5 200 000	
Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter ..	750 000	
Arvslotsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt	62 000 000	
Lotterivinstskatt	48 000 000	
Omsättnings- och expediti- stämplor m. m.	70 000 000	5 027 950 000
Automobilskattemedel:		
Fordonsskatt	260 000 000	
Bensinskatt	560 000 000	820 000 000
Tullar och acciser: — — — (= utskottet s. 44 rad 1—rad 18 uppifrån) — — —		6 000 000»

IV) av herrar *Spetz, Söderquist, Kristensson* i Osby, *Sjölin* och *Kollberg*, vilka

dels under hänvisning till innehållet i de likalydande motionerna I: 543 av herr Ohlon m. fl. och II: 673 av herr Ohlin m. fl. ansett, att utskottet under punkten A) bort hemställa:

»A) att riksdagen måtte — i anledning av Kungl. Maj:ts i proposition nr 190 framlagda förslag angående skatteprocenten samt med bifall till de likalydande motionerna I: 543 av herr Ohlon m. fl. och II: 673 av herr Ohlin m. fl. ävensom de likalydande motionerna I: 542 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 672 av herr Hjalmarson m. fl., såvitt avser skatteprocenten — besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för förra hälften av budgetåret 1955/56 med 110 procent av grundbeloppet och för senare hälften av samma budgetår med 100 procent av grundbeloppet,

samt att de likalydande motionerna I: 542 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 672 av herr Hjalmarson m. fl. måtte, i den mån de icke kan anses besvarade genom vad utskottet ovan hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd;»

dels under hänvisning till innehållet i de likalydande motionerna I: 102 av herr Ohlon m. fl. och II: 135 av herr Ohlin m. fl. samt de likalydande motionerna I: 101 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 132 av herr Hjalmarson m. fl. ansett, att utskottet under punkterna B 1—2 bort hemställa:

»1) att riksdagen måtte, med bifall till de likalydande motionerna I: 101 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 132 av herr Hjalmarson m. fl. samt de likalydande motionerna I: 102 av herr Ohlon m. fl. och II: 135 av herr Ohlin m. fl., sistnämnda motioner i vad de avser upphävande av förordningen om kvarlåtenskapsskatt, antaga följande

Förslag

till

*förordning om upphävande av förordningen den 26 juli 1947 (nr 581)
om kvarlåtenskapsskatt*

Härigenom förordnas, att förordningen den 26 juli 1947 om kvarlåtenskapsskatt skall upphöra att gälla med utgången av juni månad 1955.

---

2) att riksdagen måtte, med bifall till de likalydande motionerna I: 102 av herr Ohlon m. fl. och II: 135 av herr Ohlin m. fl., i vad motionerna avser utredning om en mindre höjning av arvslotsbeskattningen, i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om en sådan utredning enligt i motionerna angivna riktlinjer samt om framläggande snarast möjligt för riksdagen av de förslag utredningen kan föranleda.»

dels ock ansett att utskottet under punkten C) bort hemställa:

»C) att bevillningarna för budgetåret 1955/56 måtte beräknas sålunda:

	Kronor	Kronor
Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	4 910 000 000	
Kupongskatt	5 000 000	
Utskiftningsskatt och ersättningskatt	1 000 000	
Fondskatt	1 000 000	
Skogsvårdsavgifter	7 800 000	
Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter ..	750 000	
Arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt	55 000 000	
Lotterivinstskatt	48 000 000	
Omsättnings- och expediti- stämplor m. m.	70 000 000	5 098 550 000
Automobilskattemedel:		
Fordonsskatt	260 000 000	
Bensinskatt	560 000 000	
Särskild investeringsavgift för motorfordon	50 000 000	870 000 000
Tullar och acciser: — — — (= utskottet s. 44 rad 1—rad 18 uppifrån) — — —		6 000 000»